

VÝROČNÍ ZPRÁVA

The Annual Report

2001

Zoologická zahrada Ohrada
Hluboká nad Vltavou

Výroční zpráva 2001

Zoologická zahrada Ohrada Hluboká nad Vltavou

373 41 HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

Tel.: 00420 38 700 2211

Fax.: 00420 38 796 5445

e-mail: info@zoo-ohrada.cz

<http://www.zoo-ohrada.cz>

od roku 1991 člen Unie českých a slovenských zoologických zahrad
od roku 1997 člen Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií
od roku 2001 člen Euroasijské regionální asociace zoologických zahrad a akvárií

Redakce výroční zprávy: RNDr. Roman Kössl

Fotografie na titulní straně Jaromír Zumr

ostatní foto RNDr. Roman Kössl, Agentura Zumr, archiv ZOO

Vážení přátelé,

rok se s rokem sešel a jsme tu opět, abychom bilancovali. Sčítáme klady a zápory: vzpomínáme co bylo dobré, co lepší a kde jsme naopak udělali chybu nebo co se nevydařilo tak, jak bychom si přáli. Věřím, že toho dobrého bylo podstatně víc a nechám to posoudit i vás.

Myslím, že rok 2001 byl pro ZOO Ohrada velmi úspěšný ve všech ukazatelích! Postaral se o to kolektiv zaměstnanců ZOO bez ohledu na zařazení! Během roku jsme otevřeli pro veřejnost celkem pět zcela nových chovatelských zařízení pro téměř 40 druhů zvířat, což se velmi příznivě odrazilo ve vývoji návštěvnosti, která po mnoha letech stagnace dosáhla rekordního růstu. Do ZOO Ohrada vstoupilo přes 220.000 návštěvníků. V historii ZOO je tento počet čtvrtý nejvyšší. V souvislosti s tímto ukazatelem vzrostla i výše vlastních příjmů, což je údaj sice důležitý, ale ne prvořadý. Nejsme komerční organizace a proto bych chtěl svá slova nyní směřovat k údajům pro nás důležitějším!

Veškerá chovatelská zařízení, která jsme v letošním roce otevřeli, jsou moderní, přínosná pro chov i návštěvníky a to i přes nedostatečné finanční prostředky na investice. Byla zdvojnásobena kapacita chovných zařízení v hospodářském zázemí, kam sice obyčejný návštěvník nemá přístup, ale která jsou neobyčejně důležitá pro provoz a rozvoj ZOO. Další velmi důležitou oblastí, která zaznamenala značný!! pokrok je ekologická výchova a propagace. Sem patří nový informační systém ZOO, pořádání přednášek pro děti v mateřských i základních školách a studenty škol středních, vytvoření konkrétního učebního programu pro výuku žáků 2. stupně ZŠ, rozvíjení spolupráce s Jihočeskou Universitou, ale i jednorázové akce pro děti i dospělé, soutěže, tematické besedy, přednášky. Další a další akce přispívají k tomu, aby se děti i dospělí alespoň na chvíli pozastavili a zamysleli se nad nutností ochrany naší přírody.

Nebyl to ale jen rok úspěšný, plný vítězství. Nepodařilo se zajistit žádné finanční prostředky na investice a proto nemohla začít výstavba nového, plánovaného areálu a s tím související radikální přestavba zastaralých chovatelských zařízení v současném areálu ZOO. Stejně to vypadá i s investicemi na rok 2002. Předpoklad přidělených investičních prostředků je opět NULOVÝ! Co k tomu dodat? Snad jen zalitovat nevyužitých a vrácených prostředků na investice v letech minulých, poděkovat Okresnímu úřadu České Budějovice za přízeň a doufat, že bude lépe. Víra v lepší budoucnost ZOO je to poslední, co si nechám vzít. Snad změnou zřizovatele se najdou možnosti, jak financovat další rozvoj ZOO. Není to důležité jen pro mne, zaměstnance a přátele ZOO, ale pro nás všechny, žijící na tomto kousku planety. S ochranou přírody a jejího bohatství je nutné začít u každého z nás a hlavně u našich dětí!

Ing. Vladimír Pokorný
ředitel ZOO

PERSONÁL ZOO K 31.12.2001:

	Ing. Vladimír Pokorný	ředitel
Zoologické oddělení:	Jitka Králíčková	zoolog, vedoucí oddělení
	Radmila Čížková	kurátor
	Petr Bednář	chovatel
	Richard Dvořák	chovatel
	Jana Chrtová	chovatel
	Dalibor Krigar	chovatel
	Ivo Lexa	chovatel
	Kateřina Macků	chovatel
	Pavčina Tichá	chovatel
	Marie Zigová	chovatel
	David Honsa	civilní služba
	Pavel Vitha	civilní služba
Provozní oddělení:		
Technický úsek:	Václav Bařka	vedoucí oddělení
	František Kalista	technik, vedoucí úseku
	Pavel Čížek	údržbář
	Josef Diesner	údržbář
	Tomáš Mejda	údržbář
	Jaromír Vácha	údržbář
Zahradnický úsek:	Martin Fučík	zahradník, vedoucí úseku
	Božena Jindrová	zahradník
	Ladislav Kočvara	zahradník
Oddělení ekologické výchovy a propagace:		
	RNDr. Roman Kössl	vedoucí oddělení, zástupce ředitele
	Romana Krejčová	referent propagace
Hospodářsko-správní oddělení:		
	Ing. Bohumil Pouzar	ekonom, vedoucí oddělení
	Ljuba Daňková	účetní
	Dana Bubelová	pokladní
	Milada Winkelhoferová	pokladní
Externí spolupracovníci:		
	MVDr. Emanuel Krejcar	privátní veterinář
	Přemysl Vranovský	ilustrátor
Celkový počet zaměstnanců k 31.12.2001:		26 (bez civilní služby)
Z toho na mateřské dovolené:		1

Celkem v průběhu roku nastoupili 4 noví zaměstnanci a 4 odešli, nastoupil 1 nový pracovník na civilní službě a krátkodobě zde pracovali 3 studující jako brigádníci.

ZOOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Jitka Králíčková

Rok 2001 přinesl podstatné rozšíření kolekce chovaných druhů zvířat. Celkem v průběhu roku naše ZOO chovala 172 druhů zvířat v počtu 630 jedinců. Nejvíce byli zastoupeni ptáci, kterých prošlo chovatelskými zařízeními ZOO na 117 druhů v počtu 433 jedinců, dále savci s 33 druhy v počtu 85 jedinců a 8 druhů plazů v počtu 53 jedinců. Významnou změnou oproti minulým rokům bylo rozšíření sortimentu expozičních zvířat o ryby a to hned ve 12 druzích v počtu 44 jedinců, ale i o dva druhy bezobratlých živočichů.

Naše pracovní úsilí v roce 2001 směřovalo především k otevření několika nových expozic. První významnou akcí roku bylo otevření nového pavilonu vyder říčních s vnitřním a otevřeným výběhem s prosklenými bazény a velkoprostorovými akvárii pro sladkovodní ryby. V akváriích jsou chováni zástupci ryb žijících v našich vodách jako např. štiky, sumci, boleni, parmy a další. Za zmínku rozhodně stojí rak říční a škeble rybničná. V průběhu roku byla ve vnitřní části pavilonu upravena společná expozice velkých ryb a ptáků. Zde bylo mimo jiné umístěno několik jedinců divoké formy kapra obecného a také zde našel domov pár slípek zelenonohých, které přišly do ZOO jako handicapovaná zvířata, nebo pár poláků chocholaček, jejichž potápěčské umění je možné pozorovat přes sklo bazénu.

Další významnou novinkou v expoziční části bylo otevření nové společné voliery pro jihoamerické papoušky patagonské a mniší. Expozice byla doplněna párem amazoňanů kubánských, křepelů virginských, kardinálů červených a morčaty divokými. Před touto volierou byl vybudován výběh pro psouny prériové. Přibyla tak další část zamýšleného uceleného areálu, věnovaného americké fauně, jejíž základ zatím tvořil jen výběh urzonů kanadských.

V polovině roku byly přebudovány voliery a výběh v blízkosti hlavního vchodu do ZOO na expozici australské fauny. Zde bylo umístěno několik druhů australských papoušků a holubů - např. kakadu růžový, papoušek červenokřídlý, papoušek mnohobarvý, rozela adelaidská, korela šedá, papoušek vlnkovaný v původní světle zelené barvě, nebo holub chocholatý a holub bronzovokřídlý. Do nově adaptovaného výběhu v australské části ZOO byli také přemístěni klokani rudokrcí. Na podzim byla „Austrálie“ doplněna o noční expozici s párem kusu liščích a párem klokánků králíkovitých, deponovaných k nám ze ZOO Olomouc.

V expoziční části ZOO byl nově umístěn pár arů zelenokřídлых, po mnoha letech byly znovu návštěvníkům v nově upraveném letním výběhu představeny evropské suchozemské želvy a také skupina kání lesních.

Významnou událostí v naší ZOO byl nákup 38 jedinců plameňáka růžového, pro které byl upraven výběh přímo na břehu Munického rybníka v zadní části současného areálu ZOO. Nyní se buduje samostatné zimoviště, které bude dokončeno na jaře roku 2002.

V roce 2001 jsme kolekci chovaných zvířat rozšířili také o norky evropské, krkavce velké, morčata divoká, ibise posvátné, kolpíky bílé, loskutáka posvátného, turaka bělobřichá, klisnu shetlandského pony, užovky stromové. Významným přírůstkem byl i další pár urzonů kanadských.

Pozornost jsme věnovali také stavbám a rekonstrukcím v zázemí ZOO. Byly přestavěny voliery pro puštíky bělavé a handicapované dravce. Dále jsme postavili nové voliery s bazénky pro odchov vodních ptáků. V průběhu zimy byla zahájena rekonstrukce objektu bývalé dílny na zimoviště drobného ptactva a zimoviště ježků. Nově se buduje veterinární ošetřovna, kterou dosud velice postrádáme. Pro husovce stračí bylo postaveno samostatné zimoviště, které přímo navazuje na jejich venkovní voliéru.

Vedle již tradičních odchovů sik japonských, muflonů, ovcí ouessantských, koz domácích, emu, klokanů rudokrkých, papoušků patagonských a kvakošů nočních se podařily i další významnější odchovy jako u výrečků malých, opakovaně u sýčků obecných, husic liščích, zrzohlávek rudozobých, snovačů zahradních, želv bahenních, ale i u amadin gouldových a kolonoků sibiřských. Puštíci bělaví odchovali dvě mláďata, z nichž samička byla v rámci repatriačního programu vypuštěna na Šumavě a sameček zůstal v ZOO, kde utvořil pár s nově získanou samičkou. Mrzí nás, že se nepodařil odchov urzonů, jejichž mládě uhynulo krátce po porodu.

Všechny odchovy jsou uvedeny v následujících seznamech chovaných zvířat.

Moderní expozice si vyžadují moderní přístupy

Z nového výběhu se těší vydry říční

*Novinkou roku 2001 se stalo
hejno plameňáků růžových*

*Skupinka psounů prériových si v novém
výběhu ukázkově vybudovala svou noru*

PŘEHLED DRUHŮ CHOVANÝCH V ROCE 2001

Savci – Mammalia – Mammals

k 31.12.2001: 33 druhů – species / 85 jedinců – specimens

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Kusu liščí <i>Trichosurus vulpecula</i>	0,0	1,2	-	-	0,1	1,1
Klokan rudokrký <i>Wallabia rufogrisea</i>	2,4	-	1,0	-	-	3,4
Klokánek králíkovitý <i>Bettongia penicillata</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Vlk eurasijský <i>Canis lupus lupus</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Liška obecná <i>Vulpes vulpes</i>	1,0	-	-	-	-	1,0
Medvěd hnědý <i>Ursus arctos</i>	2,0	-	-	-	-	2,0
Mýval severní <i>Procyon lotor</i>	1,2	-	-	-	-	1,2
Kuna lesní <i>Martes martes</i>	0,0	1,0	-	-	-	1,0
Kuna skalní <i>Martes foina</i>	0,2	-	-	-	-	0,2
Kolonok sibiřský <i>Mustela sibirica</i>	1,1	-	3,6	1,2	-	3,5
Jezevec evropský <i>Meles meles meles</i>	1,1	-	-	-	1,0	0,1
Norek evropský <i>Lutreola lutreola</i>	1,1	-	-	-	0,1	1,0
Vydra říční <i>Lutra lutra</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Kočka divoká <i>Felis silvestris</i>	2,0	-	-	-	-	2,0
Rys ostrovid <i>Lynx lynx</i>	2,1	-	-	-	0,1	2,0
Pony shetlandský <i>Equus caballus</i>	0,0	0,1	-	-	-	0,1
Prase divoké <i>Sus scrofa</i>	1,2	-	-	-	-	1,2
Smec evropský <i>Capreolus capreolus</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Sika japonský <i>Cervus nippon nippon</i>	1,2	-	1,1	1,1	-	1,2
Koza domácí- holandská <i>Capra hircus</i>	1,1	-	1,1	1,0	-	1,2
Koza domácí-bezrohá hnědá <i>Capra hircus</i>	0,1	-	1,1	1,1	-	0,1
Muflon <i>Ovis musimon</i>	1,4	-	1,3	1,3	-	1,4

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Ovce domácí- ouessantská <i>Ovis aries</i>	1,4	-	4,0	4,0	-	1,4
Veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>	2,3	2,1	-	1,0	1,0	2,4
Psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	0,0	1,2	-	-	-	1,2
Burunduk páskovaný <i>Eutamias sibiricus</i>	3,1	-	2,0	-	-	5,1
Poletuška slovanská <i>Pteromys volans</i>	1,2	-	-	-	0,1	1,1
Dikobraz srstnatonosý <i>Hystrix indica</i>	0,1	-	-	0,1	-	0,0
Urzon kanadský <i>Erethizon dorsatum</i>	1,1	1,2	-	-	0,1	2,2
Morče divoké <i>Cavia aperea</i>	0,0	2,0	-	-	1,0	1,0
Králík domácí zakrslý	0,0	0,1	-	-	-	0,1
Zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>	1,1	1,3	-	1,2	1,1	0,1
Králík divoký <i>Oryctolagus cuniculus</i>	1,1	-	-	-	1,1	0,0
CELKEM - TOTAL	30,39	10,13	14,12	11,10	5,7	38,47

Ptáci – Aves – Birds

k 31.12.2001: 117 druhů - species / 433 jedinců - specimens

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1,1	-	0,0,3	-	-	1,1,3
Volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	2,0	0,0,1	-	0,0,1	-	2,0
Volavka bílá <i>Egretta alba</i>	0,0,1	-	-	-	-	0,1 přeúč.
Kvakoš noční <i>Nycticorax nycticorax</i>	3,3,1	0,0,1	0,0,4	1,1,1	-	2,2,5
Čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>	1,1	0,0,4	-	0,0,2	-	1,1,2
Čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Ibis posvátný <i>Treskiornis aethiopicus</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Kolpík bílý <i>Platalea leucorodia</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Plameňák růžový starosvětský <i>Phoenicopterus ruber</i>	0,0	0,0,38	-	-	0,0,1	0,0,37
Husa stračí <i>Anseranas semipalmata</i>	2,2	-	-	1,0	-	1,2

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Labuť černá <i>Cygnus atratus</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Husa malá <i>Anser erythropus</i>	0,0	1,2	-	-	0,1	1,1
Husa polní <i>Anser fabalis</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Husa císařská <i>Anser canagicus</i>	2,1	0,1	-	-	-	2,2
Husa indická <i>Anser indicus</i>	1,1	0,1	-	-	-	1,2
Berneška bělolící <i>Branta leucopsis</i>	1,1	-	0,0,2	-	0,0,2	1,1
Berneška rudokrká <i>Branta ruficollis</i>	2,2	-	0,0,2	-	0,0,2	2,2
Husice rezavá <i>Tadorna ferruginea</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Husice liščí <i>Tadorna tadorna</i>	2,2	-	0,0,16	0,0,15	0,0,1	2,2
Kopřivka obecná <i>Anas strepera</i>	1,1	1,1	-	-	-	2,2
Lžičák pestrý <i>Anas clypeata</i>	2,2	-	-	-	-	2,2
Hvízdák euroasijský <i>Anas penelope</i>	3,2	0,1	-	-	-	3,3
Kachna divoká <i>Anas platyrhynchos</i>	-	2,2	0,0,200	0,0,200	-	2,2
Ostralka štihlá <i>Anas acuta</i>	1,2	1,0	-	-	-	2,2
Čírka modrá <i>Anas querquedula</i>	1,0	0,1	-	-	-	1,1
Čírka žlutozobá <i>Anas flavirostris</i>	3,1	0,2	-	-	-	3,3
Polák chocholačka <i>Aythya fuligula</i>	1,2	1,1	-	-	-	2,3
Polák malý <i>Aythya nyroca</i>	2,2	-	-	-	-	2,2
Polák velký <i>Aythya ferina</i>	1,1	1,1	-	-	-	2,2
Zrzohlávka rudozobá <i>Netta rufina</i>	3,3	-	0,0,3	0,1,3	-	3,2
Kachna růžozobá <i>Netta peposaca</i>	2,2	0,1	-	-	0,1	2,2
Kachnička karolínská <i>Aix sponsa</i>	2,2	0,1	-	0,1	-	2,2
Kachnička mandarínská <i>Aix galericulata</i>	3,3	-	0,0,9	0,0,9	-	3,3
Hohol severní <i>Bucephala clangula</i>	2,2	0,3	-	-	0,3	2,2
Morčák chocholatý <i>Mergus cucullatus</i>	2,2	1,0	-	-	1,0	2,2

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Káně lesní <i>Buteo buteo</i>	0,0	0,0,4	-	-	-	0,0,4
Krocan divoký <i>Meleagris gallopavo</i>	0,0	1,3	-	-	-	1,3
Krocan bronzový <i>Meleagris gallopavo domestica</i>	1,3	-	-	1,3	-	0,0
Jeřábek lesní <i>Bonasa bonasia</i>	0,1	-	-	0,1	-	0,0
Koroptev polní <i>Perdix perdix</i>	1,1	1,1	-	-	-	2,2
Křepelka polní <i>Coturnix coturnix</i>	2,2	-	-	-	-	2,2
Kur bankivský <i>Gallus gallus</i>	1,2	-	0,0,10	0,0,3	-	1,2,7
Křepel virginský <i>Colinus virginianus</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Orebice chukar <i>Alectoris chukar</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Satyr obecný <i>Tragopan satyra</i>	0,1	1,1	-	0,1	-	1,1
Bažant obecný tmavý <i>Phasianus colchicus teneb.</i>	1,2	-	0,0,3	0,0,3	-	1,2
Bažant královský <i>Syrnaticus reevesii</i>	0,0	1,2	-	-	-	1,2
Bažant diamantový <i>Chrysolophus amherstiae</i>	1,1	-	1,1	1,0	-	1,2
Bažant ušatý <i>Crossoptilon auritum</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Bažant mandžuský <i>Crossoptilon mantchuricum</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	3,6	0,3	0,0,10	1,0,10	0,3	2,6
Jeřáb popelavý <i>Grus grus</i>	0,2	1,0	-	0,1	-	1,1
Jeřáb královský <i>Balearica regulorum</i>	2,2	-	-	2,2	-	0,0
Slípka zelenonohá <i>Gallinula chloropus</i>	0,0	0,0,3	-	-	-	0,0,3
Čejka chocholatá <i>Vanellus vanellus</i>	1,1	-	-	-	1,0	0,1
Kulík říční <i>Charadrius dubius</i>	0,3	-	-	-	0,1	0,2
Holub hřivnáč <i>Columba palumbus</i>	1,1,3	-	-	0,0,3	-	1,1
Holub doupňák <i>Columba oenas</i>	1,0	0,1	-	-	-	1,1

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Hrdlička divoká <i>Streptopelia turtur</i>	2,2	-	0,0,8	0,0,3	0,0,1	2,2,4
Holub krvavý <i>Gallicolumba luzonica</i>	1,1,1	-	-	0,0,1	-	1,1
Holub bronzovokřídý <i>Phaps chalcoptera</i>	1,1	-	0,0,1	0,0,1	-	1,1
Holub chocholatý <i>Ocyphaps lophotes</i>	0,0	2,2	0,0,2	0,0,2	-	2,2
Ara zelenokřídý <i>Ara chloroptera</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Amazoňan kubánský <i>Amazona leucocephala</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Papoušek patagonský <i>Cyanoliseus patagonus</i>	5,5	0,1	0,0,3	0,0,3	0,1	5,5
Papoušek mniší <i>Myiopsitta monachus</i>	2,5	3,0	0,0,8	-	0,1	5,4,8
Kakadu růžový <i>Eolophus roseicapillus</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	0,0	4,2,1	-	0,1	-	4,1,1
Papoušek červenokřídý <i>Aprosmictus erythropterus</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Papoušek mnohobarvý <i>Psephotus varius</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	0,0	10,9,10	0,0,5	0,0,5	3,2	4,5,13
Papoušek tyrkysový <i>Neophema pulchella</i>	0,0	1,2	-	-	0,1	1,1
Rozela adelaidská <i>Platycercus adelaide</i>	0,0	1,1	1,1	1,1	-	1,1
Alexandr malý <i>Psittacula krameri</i>	0,0	0,1	-	-	-	0,1
Vasa velký <i>Coracopsis vasa</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Turako bělobřichý <i>Corythaixoides leucogaster</i>	0,0	2,0	-	-	-	2,0
Sova pálená <i>Tyto alba</i>	1,1	1,0	-	1,0	-	1,1
Kalous ušatý <i>Asio otus</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Sýček obecný <i>Athene noctua</i>	2,1	0,1	0,0,6	0,0,6	-	2,2
Výr velký <i>Bubo bubo</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Kulišek nejmenší <i>Glaucidium passerinum</i>	0,1	-	-	-	-	0,1
Sovice sněžná <i>Nyctea scandiaca</i>	1,1	-	-	-	-	1,1

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Výreček malý <i>Otus scops</i>	1,1	-	0,0,4	0,0,4	-	1,1
Puštík obecný <i>Strix aluco</i>	0,1	-	-	-	-	0,1
Puštík bělavý <i>Strix uralensis</i>	1,1	0,1	1,1	0,1	-	2,2
Sýc rousný <i>Aegolius funereus</i>	0,0	0,0,1	-	-	-	0,0,1
Arassari řasnatý <i>Pteroglossus beauharnaesii</i>	3,0	-	-	-	-	3,0
Tukan rudozobý <i>Ramphastos tucanus</i>	0,1	-	-	-	0,1	0,0
Ťuhýk šedý <i>Lanius excubitor</i>	1,1	-	-	-	1,0	0,1
Brkoslav severní <i>Bombycilla garrulus</i>	0,0	1,0	-	-	-	1,0
Drozd zpěvný <i>Turdus philomelos</i>	1,0	-	-	-	1,0	0,0
Kos černý <i>Turdus merula</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Skalník modrý <i>Monticola solitarius</i>	1,1	-	-	-	-	1,1
Skalník siný <i>Myiophoneus caeruleus</i>	2,1	-	-	-	2,0	0,1
Skalník zpěvný <i>Monticola saxatilis</i>	1,0	-	-	-	-	1,0
Sojkovec chocholatý <i>Garrulax leucolophus</i>	3,0	2,0	-	2,0	-	3,0
Sojkovec větší <i>Garrulax pectoralis</i>	2,1	-	-	-	2,0	0,1
Sojkovec bělolící <i>Garullax sannio</i>	1,0	-	-	1,0	-	0,0
Sojkovec lesní <i>Garrulax ocellatus</i>	1,0	0,1	-	-	-	1,1
Sojkovec šedoboký <i>Garullax caerulatus</i>	1,0	-	-	-	1,0	0,0
Kardinál červený <i>Pyrrhuloxia cardinalis</i>	2,2	-	-	-	-	2,2
Pěnkava jikavec <i>Fringilla montifringilla</i>	1,0	-	-	-	1,0	0,0
Čížek lesní <i>Carduelis spinus</i>	1,2	-	-	-	1,0	0,2
Hýl obecný <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	0,0	2,1	-	-	1,0	1,1
Amadina Gouldové <i>Poëphila gouldiae</i>	0,0	2,2	0,0,8	-	0,1,1	2,1,7
Amadina diamantová <i>Steganopleura guttata</i>	0,0	1,2	-	-	-	1,2
Zebřička šedá <i>Taeniopygia guttata</i>	0,0	2,2	-	-	-	2,2

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Snovač zahradní <i>Ploceus cucullatus</i>	20,7,8	-	0,0,5	-	5,4,2	19,5,5 přeurč.
Špaček obecný <i>Sturnus vulgaris</i>	0,0,3	-	-	-	-	0,0,3
Leskoptev tříbarvá <i>Spreo superbus</i>	0,0	0,0,2	-	-	0,0,1	0,0,1
Loskuták posvátný <i>Gracula religiosa</i>	0,0	0,0,1	-	-	-	0,0,1
Krkavec velký <i>Corvus corax</i>	0,0	1,1	-	-	-	1,1
Kavka obecná <i>Corvus monedula</i>	2,0	1,1	-	-	-	3,1
Straka obecná <i>Pica pica</i>	1,1	0,0,5	-	-	1,1	0,0,5
Sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>	1,1	-	-	-	0,1	1,0
Ořešník kropenatý <i>Nucifraga caryocatactes</i>	2,0	-	-	1,0	1,0	0,0
Kavče červenožobé <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	2,3	-	0,0,3	-	0,0,3	2,3
CELKEM - TOTAL	137,121,17	58,68,71	3,3,315	13,14,275	22,22,14	167,159,1 07

Plazi – Reptilia – Reptiles

k 31.12. 2001: 9 druhů - species / 53 jedinců - specimens

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	7,5	1,1	0,0,1	1,0	4,4	3,2,1
Želva kaspická <i>Mauremys caspica</i>	1,0	-	-	1,0 krádež	-	0,0
Želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	3,12	0,0,7	-	-	-	3,12,7
Želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldi</i>	1,2,1	0,0,1	-	-	-	2,3 přeurč.
Želva zelenavá <i>Testudo hermanni</i>	4,2,2	-	-	-	-	4,2,2
Želva žlutohnědá <i>Testudo graeca</i>	0,1	1,0	-	-	-	1,1
Krajta královská <i>Python regius</i>	0,0,4	-	-	-	-	0,0,4
Užovka červená <i>Elaphe guttata</i>	1,0	-	-	-	-	1,0
Užovka stromová <i>Elaphe longissima</i>	0,0	2,1,2	-	-	-	2,1,2
CELKEM - TOTAL	17,22,7	4,2,10	0,0,1	2,0	4,4	15,20,18

Ryby – Pisces – Fishes

k 31.12. 2001: 12 druhů - species / 44 jedinců - specimens

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Jeseter malý <i>Acipenser ruthenus</i>	0,0	0,0,2	-	-	-	0,0,2
Štika obecná <i>Esox lucius</i>	0,0	0,0,4	-	-	-	0,0,4
Jelec jesen <i>Leuciscus idus</i>	0,0	0,0,1	-	-	-	0,0,1
Perlín ostrobřichý <i>Scardinius erythrophthalmus</i>	0,0	0,0,2	-	-	-	0,0,2
Bolen dravý <i>Aspius aspius</i>	0,0	0,0,2	-	-	-	0,0,2
Parma obecná <i>Barbus barbus</i>	0,0	0,0,2	-	-	-	0,0,2
Podoustev nosatá <i>Vimba vimba</i>	0,0	0,0,2	-	-	-	0,0,2
Kapr obecný – divoká f. <i>Cyprinus carpio hungaricus</i>	0,0	0,0,15	-	-	-	0,0,15
Sumec velký <i>Silurus glanis</i>	0,0	0,0,3	-	-	-	0,0,3
Okoun říční <i>Perca fluviatilis</i>	0,0	0,0,6	-	-	-	0,0,6
Candát obecný <i>Stizostedion lucioperca</i>	0,0	0,0,2	-	-	-	0,0,2
Mník jednovousý <i>Lota lota</i>	0,0	0,0,3	-	-	-	0,0,3
CELKEM - TOTAL	0,0	0,0,44	0,0	0,0	0,0	0,0,44

Bezobratlí – Invertebrata – Invertebrates

k 31.12. 2001: 2 druhy - species / 16 jedinců - specimens

český název vědecký název	1.1. 2001	Příchod Arrival	Narození Birth	Odchod Depart.	Úhyn Death	31.12. 2001
Rak říční <i>Astacus astacus</i>	0,0	0,0,10	-	-	-	0,0,10
Škeble rybníčná <i>Anodonta cygnea</i>	0,0	0,0,6	-	-	-	0,0,6
CELKEM - TOTAL	0,0	0,0,16	0,0	0,0	0,0	0,0,16

Poprvé v historii ZOO jsou zde
v akváriích od roku 2001
k vidění evropské sladkovodní
ryby (štika obecná)

NAŠE ZVÍŘATA V DEPONACI V ROCE 2001

Druh	Stav	Místo deponace
Medvěd hnědý <i>Ursus arctos arctos</i>	1,0	Státní hrad Točnick
Kolonok sibiřský <i>Mustela sibirica</i>	1,0	PKZ Chomutov
Vydra říční <i>Lutra lutra</i>	1,1	Stanice pro ochranu fauny, Pavlov
Sika japonský <i>Cervus nippon nippon</i>	1,0	ZOO Bratislava, Slovensko
Ovce domácí ouessantská <i>Ovis aries</i>	1,0	PKZ Chomutov
Koza domácí holandská zakrslá <i>Capra hircus</i>	1,0	soukromý chovatel
Zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>	1,1	ZOO Děčín
Kvakoš noční <i>Nycticorax nycticorax</i>	1,1	Zoo-park Vyškov
Husa stračí <i>Anseranas semipalmata</i>	1,0	ZOO Plzeň
Jeřáb královský <i>Balearica regulorum</i>	2,2	ZOO Bojnice, Slovensko
Sovice sněžná <i>Nyctea scandiaca</i>	1,0	Stanice pro ochranu fauny, Pavlov
Sova pálená <i>Tyto alba</i>	1,0	Sulimo (záchranná stanice pro dravce a sovy), Hluboká nad Vltavou
Arassari řasnatý <i>Pteroglossus beauharnaesii</i>	1,0	ZOO Dvůr Králové n.Labem
Ťuhýk šedý <i>Lanius excubitor</i>	0,1	PKZ Chomutov
Ořešník kropenatý <i>Nucifraga caryocatactes</i>	1,0	ZOO Děčín

Želva bahenní je jedním z našich ohrožených druhů, které se v roce 2001 podařilo rozmnožit

VLASTNÍ PRODUKCE ŽIVOČIŠNÝCH KRMIV

Zoologické oddělení jako i v uplynulých letech zajišťovalo produkci vlastních živočišných krmiv, čímž přispívá ke snížení nákladů na krmivo i zvýšení kontroly jeho kvality. Za rok 2001 bylo vyprodukováno a zkrmeno:

5.593 ks laboratorních myší
392 ks laboratorních potkanů
673 ks morčat domácích
450 ks křečků zlatých
76 ks pískomilů
59 ks krys malých
cca 50 l cvrčků banánových a dvouskvrnných.

Nová americká expozice je připravena k otevření

Pohled do nového výběhu klokanů

*Australskou expozici doplnilo i „nokturno“
s klokánky králíkovitými (na obrázku)
a kusu liščimi*

*Také kolekce evropských druhů se
rozrostla o nové druhy
(norek evropský)*

VETERINÁRNÍ PÉČE V ZOO

MVDr. Emanuel Krejcar

Veterinární péče v ZOO je zajišťována soukromým veterinárním lékařem MVDr. Emanuele Krejcarem. Jako ve většině malých zoologických zahrad i ve zdejší zoologické zahradě chybí stálá přítomnost veterinárního lékaře.

Veterinární péče v ZOO a preventivní vyšetření zvířat je prováděno na základě směrnic SVS ČR pro zoologické zahrady. V roce 2001 byla dle uvedených směrnic řádně provedena veškerá předepsaná vyšetření a vakcinace v ZOO chovaných zvířat.

Šelmy jsou v imunitě proti vzteklině, ale i dalším infekčním nemocem, ptáci jsou pravidelně vakcinováni proti pseudomoru a botulismu. Pravidelně 4 x do roka je prováděno koprologické vyšetření na parazity. Uhynulá zvířata jsou pitvána buď přímo v ZOO, ale ve většině případů jsou vyšetřována na SVÚ České Budějovice k vyloučení nálezů a hromadných onemocnění ZOO zvířat. Dále jsou pravidelně vyšetřována veškerá krmiva používaná v ZOO.

Veškeré prodeje a transporty zvířat mimo ZOO jsou vybaveny platnými veterinárními osvědčeními a zdravotními zkouškami.

Kromě preventivních vyšetření, zamezujících vzniku nálezů a hromadných onemocnění v ZOO, je důležitou činností veterinární péče v zoologické zahradě, ošetření různých traumat, způsobených omezeným prostorem ZOO zvířat a nevhodným chováním některých návštěvníků.

Důležitou součástí veterinární péče je přibližně z jedné třetiny péče ve stanici pro handicapované živočichy. Zvířata, která po ošetření lze zpět reintrodukovat, jsou většinou předána na stanice pro handicapované živočichy, které se reintrodukci zabývají. Zvířata, která jsou zdravotně postižena do té míry, že je nelze reintrodukovat, zůstávají v ZOO a stávají se součástí expozice, eventuálně odchovných programů.

V roce 2001 jsme zaznamenali 2 x výskyt salmonelózy, pocházející patrně z volně žijících hlodavců v chovu morčat a snovačů. Obě tyto epizootie byly úspěšně zlikvidovány.

V jednom případě byla u uhynulé kachny diagnostikována aviární tuberkulóza. Po provedených veterinárních vyšetření a závěrečné desinfekci byla uzavěra odvolána. Vzhledem k pravidelné vakcinaci vodních ptáků proti botulismu se nám podařilo toto onemocnění ze zoologické zahrady v roce 2001 eliminovat.

Poklesl i výskyt onemocnění endoparazity, díky pravidelnému vyšetřování a následné léčbě pozitivních případů.

Přes nepříznivou nálezovou situaci v Evropě (zejména slintavka a kulhavka) se zoologická zahrada během roku 2001 nesetkala s žádným hromadným onemocněním ani nebezpečnou nákazou ZOO zvířat.

V oddělené části technického úseku zoologické zahrady je budována izolace pro nově nakoupená zvířata, která podléhá stálému veterinárnímu dozoru.

V roce 2001 se v ZOO započalo s budováním kvalitní veterinární ošetřovny, která se mi v rámci veterinární péče v ZOO jevila jako nepostradatelná. Doufám, že nám pomůže zkvalitnit veterinární péči v ZOO.

Státní veterinární dozor je prováděn částečně MVDr. Emanuele Krejcarem jako státní zakázka a částečně pracovníky Okresní veterinární správy České Budějovice a je na velmi dobré úrovni.

STANICE PRO HANDICAPOVANÉ ŽIVOČICHY

Radmila Čížková

ZOO je členem Unie stanic pro handicapované živočichy koordinované Českým svazem ochránců přírody. V rámci sítě stanic zajišťujeme odbornou první pomoc a další péči o nalezené zraněné či jinak handicapované volně žijící živočichy. Úzce spolupracujeme zejména s další stanicí pro handicapované živočichy, specializované na dravce a sovy, Sulimo v Hluboké nad Vltavou.

V roce 2001 se podstatně zlepšily podmínky pro činnost stanice. Rekonstrukcí byly získány nové voliéry pro handicapované dravce a sovy a zahájenou rekonstrukcí prostorů bývalé dílny získáme i prostor na zimoviště pro ježky.

Nejčastěji se setkáváme s mláďaty ježků z podzimních vrhů. Tato mláďata nejsou pro svou nízkou hmotnost schopna kvalitně přezimovat a v přírodě jim hrozí uhynutí. Častými svěřenci stanice jsou na jaře různá mláďata, například veverky obecné vypadlé z hnízda, ale i z neznalosti donesená „opuštěná“ srnčata, zajíčci a mláďata různých pěvců nebo sov, která se právě pokoušela opustit hnízdo. V posledních letech se k nám v zimních měsících pravidelně dostávají také mladé vydry říční. Vzhledem k typickému rybníčnatému prostředí jižních Čech jsou již samozřejmostí různé druhy ptáků, vázaných na vodní prostředí, především čápi a labutě.

Obvyklá poranění ošetřených zvířat jsou zasažení elektrickým proudem, střelnou zbraní, střet s automobilem, poranění psem nebo jiným zvířetem, v zimním období pak vysílání, nebo i následné přimrznutí k ledu (labuť velká).

Po veterinárním vyšetření a zlepšení zdravotního stavu, mohou být některá zvířata vypuštěna zpět do přírody. Jedná se především o labutě, čápy a ježky, kteří u nás přečkají zimu. Dravce a sovy předáváme po základním ošetření stanici Sulimo. Zvířata, která nemohou být vzhledem ke svému zranění vypuštěna zpět do přírody zůstávají v ZOO, nebo jsou předána jinému specializovanému zařízení. I přes veškerou snahu se vždy nepodaří zachránit všechna zvířata.

K nejzajímavějším druhům handicapovaných živočichů patří slípky zelenonohé, potápka malá, brkoslav severní, dudek chocholatý, žluna zelená, sýc rousný. Všechna ošetřená zvířata jsou uvedena v následujícím přehledu.

PŘEHLED OŠETŘENÝCH HANDICAPOVANÝCH ŽIVOČICHŮ V ROCE 2001

Celkem přijato 189 jedinců

Druh Species	Celkem Total	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	ve Stanici in Station
Ježek západní <i>Erinaceus europaeus</i>	55	27	1	-	2	25
Netopýr hvízdavý <i>Pipisterellus pipisterellus</i>	2	-	-	-	2	-
Kuna lesní <i>Martes martes</i>	1	-	-	-	-	1
Kuna skalní <i>Martes foina</i>	1	-	1	-	-	-
Vydra říční <i>Lutra lutra</i>	1	-	-	1	-	-
Liška obecná <i>Martes martes</i>	1	-	-	1	-	-
Srnec obecný <i>Capreolus capreolus</i>	8	3	1	4	-	-
Veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>	10	4	-	3	-	3
Zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>	8	3	-	5	-	-
Potápka malá <i>Podiceps ruficollis</i>	1	1	-	-	-	-
Potápka roháč <i>Podiceps cristatus</i>	1	1	-	-	-	-
Volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	2	-	-	-	1	1
Kvakoš noční <i>Nycticorax nycticorax</i>	1	-	-	-	-	1
Čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>	8	2	-	2	2	2
Labuť velká <i>Cygnus olor</i>	9	2	2	1	1	3
Káně lesní <i>Buteo buteo</i>	9	-	3	2	-	4
Krahujec obecný <i>Accipiter nisus</i>	1	1	-	-	-	-
Poštolka obecná <i>Falco tinnunculus</i>	7	-	3	4	-	-
Pochop rákosní <i>Circus aeruginosus</i>	2	-	-	2	-	-
Slípka zelenonohá <i>Gallinula chloropus</i>	3	-	-	-	-	3
Racek chechtavý <i>Larus ridibundus</i>	2	-	-	-	2	-

Druh Species	Celkem Total	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	ve Stanici in Station
Holub hřivnáč <i>Columba palumbus</i>	1	-	-	1	-	-
Holub doupňák <i>Columba oenas</i>	1	-	-	-	-	1
Kalous ušatý <i>Asio otus</i>	2	-	1	1	-	-
Sýček obecný <i>Athene noctua</i>	1	-	-	-	-	1
Sýc rousný <i>Aegolius funereus</i>	1	-	-	-	-	1
Kukačka obecná <i>Cuculus canorus</i>	1	-	-	-	1	-
Dudek chocholatý <i>Upupa epops</i>	1	1	-	-	-	-
Rorýs obecný <i>Apus melba</i>	4	2	1	1	-	-
Strakapoud velký <i>Dendrocopos major</i>	1	1	-	-	-	-
Žluna zelená <i>Picus viridis</i>	1	-	-	-	1	-
Brkoslav severní <i>Bombycilla garrulus</i>	1	-	-	-	-	1
Brhlík obecný <i>Sitta europaea</i>	1	1	-	-	-	-
Jiříčka obecná <i>Delichon urbica</i>	1	-	-	-	1	-
Kos černý <i>Turdus merula</i>	6	3	-	-	-	3
Stehlík obecný <i>Carduelis carduelis</i>	1	1	-	-	-	-
Hyl obecný <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	4	2	-	-	-	2
Dlask tlustozobý <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	1	-	-	-	-
Straka obecná <i>Pica pica</i>	1	-	-	-	-	1
Kavka obecná <i>Corvus monedula</i>	2	-	-	-	-	2
Havran polní <i>Corvus frugilegus</i>	2	-	-	2	-	-
Želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	1	-	-	-	-	1
Želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldi</i>	2	-	-	-	-	2
Želva zelenavá <i>Testudo hermanni</i>	2	-	-	-	-	2
Želva nádherná <i>Trachemys scr.eleg</i>	7	-	-	-	-	7

Druh Species	Celkem Total	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	ve Stanici in Station
Užovka obojková <i>Natrix natrix</i>	2	-	-	-	1	1
Rak říční <i>Astacus astacus</i>	10	-	-	-	-	10
CELKEM	191	56	13	30	14	78

Handicapovaná zvířata - převod z roku 2000

Druh Species	Celkem Total	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	ve Stanici in Station
Ježek západní <i>Erinaceus europaes</i>	11	-	-	-	11	-
Kuna skalní <i>Martes foina</i>	2	-	-	-	-	2
Vydra říční <i>Lutra lutra</i>	2	-	-	-	2	-
Fretka domácí <i>Putorius p. furo</i>	1	-	-	-	1	-
Snec obecný <i>Capreolus capreolus</i>	1	-	-	-	-	1
Zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>	1	-	-	1	-	-
Volavka bílá <i>Egretta alba</i>	1	-	-	-	-	1
Labuť velká <i>Cygnus olor</i>	2	-	-	-	2	-
Holub hřivnáč <i>Columba palumbus</i>	3	-	-	3	-	-
Ťuhák šedý <i>Lanius excubitor</i>	1	-	-	-	-	1
Špaček obecný <i>Sturnus vulgaris</i>	3	-	-	-	-	3
Kavka obecná <i>Corvus monedula</i>	2	-	-	-	-	2
Ořešník kropenatý <i>Nucifraga caryocatactes</i>	2	1	-	-	1	-
CELKEM	32	1	-	4	17	10

Celá technická údržba včetně zahradníků se podílela na dokončovacích pracích investičních akcí, ztvárnění a provedení nových expozic a provedení stovek drobných oprav a odstraňování havárií v rámci areálu ZOO. Technickým zabezpečením jsme se zároveň podíleli na všech akcích v zahradě.

PŘÍPRAVA A REALIZACE NOVÝCH EXPOZIC

Počátkem února 2001 byla pro veřejnost otevřena nová expozice vyder říčních, která byla bezesporu investiční akcí č. 1 v roce 2000. Tato stavba se setkala u návštěvníků s velkým úspěchem. Protože se ale jednalo o první větší stavbu tohoto typu, s množstvím nové techniky, včetně požadavků na kvalitně fungující úpravu vody, připravila stavba mnoho starostí všem pracovníkům technického úseku i po zahájení provozu. To rozhodně znamenalo i prověření kvalit týmu provozního oddělení. Při řešení problémů nebylo mnoho času na rozmyšlenou, neboť závady a změny musely být opraveny a prováděny za provozu. Čekala nás náročná cesta, kdy se začal konstruovat kolektiv, který by dokázal být adaptabilní, rychle reagující na potřeby, jež se ze dne na den mohou měnit. Kdo nechtěl slyšet na změny, které se rychle začaly hlásit, musel prostě odejít. Ti, co zůstali, jsou schopní prosazovat tvořivou práci a životaschopné myšlenky. Díky práci celého kolektivu je tato expozice zajištěna odborně po všech stránkách. Na tomto místě bych chtěl poděkovat i všem kolegům z ostatních zahrad, se kterými jsme konzultovali naše problémy a od nichž jsme obdrželi neocenitelné rady.

V roce 2001 byl koncem měsíce března také předán do užívání ZOO zásobní seník, jehož výstavba byla započata dodavatelsky již v roce 2000.

V měsíci květnu byla uvedena do provozu voliéra papoušků patagonských a výběh psounů prériových. K voliére byla začleněna umělá skála včetně vodopádu. Vnitřní prostor skály tvoří obslužná chodba, kde jsou umístěny hnízdní budky a příprava krmiva. V její zadní části je umístěno zimoviště želv. U voliéry je nejzajímavějším řešením pohledové strany s využitím ocelových strun namísto klasického pletiva. Výstavba byla zajišťována dodavatelsky, ale v průběhu výstavby jsme zjistili, že původní projekt nesplňuje požadavky na stálé napnutí strun i při změnách teploty. Proto naše oddělení pro uchycení strun vyvinulo a zajistilo realizaci speciálního samonapínacího systému. Celou expozici doplnilo zahradnické oddělení výsadbami rostlin z amerických fyto geografických oblastí.

Za velkého zájmu veřejnosti započalo v měsíci červnu 2001 otvírání australské expozice. Při jeho budování došlo jako první na výběh pro klokany rudokrké, jehož součástí je malba na zdi s australskými motivy a 3 umělá termitiště. Dále následovaly voliéry s papoušky, holuby a drobnými druhy ptáků australské fauny. Pro naše oddělení to znamenalo především práce na úpravách oplocení, ubikace pro klokany včetně elektroinstalací, ale také sadovnické úpravy odpovídající biotopům Austrálie nebo změnu substrátů imitujících exoticky červené australské půdy.

V říjnu 2001 započala dodavatelsky stavba zimoviště pro australské husovce, která volně navazuje na zasíťovaný rybníček. Tato stavba byla dokončena v polovině měsíce prosince.

Začátkem října došlo také k zahájení stavby pavilonu plameňáků růžových, která vhodně navazuje na jejich volný výběh na břehu Munického rybníka. Prosklený pavilon doplněný fragmenty umělého břehu se třemi bazény bude vhodně botanicky osázen a návštěvníkům do něj bude umožněn pohled na jaře 2002.

V podzimních měsících zajišťovalo naše oddělení práce na úpravách další části australské oblasti, aby tak mohla být v závěru roku veřejnosti zpřístupněna noční

expozice pro australské vačnatce (kusu liščí a klokanky králíkovité) s obráceným režimem den a noc. Návštěvníci tak mohou vidět tato zvířata při jejich aktivní činnosti.

REKONSTRUKCE

V září 2001 započala rekonstrukce prostor bývalých dílen ZOO. Po vybudování nových dílen v minulém roce se tak ve třech místnostech původní hospodářské budovy uvolnil prostor pro modernizaci tolik potřebného zázemí, především pro potřeby rozvoje krmeného hmyzu a hlodavců, zimoviště ježků a zvěšeni a modernizace prostoru karantény, jejíž součástí bude i moderní veterinární ošetřovna.

Koncem října byla dodavatelsky provedena oprava vchodových bran, včetně výměny vjezdové brány za bránu na el. pohon a její čipové otevírání a zavírání. Dále byla provedena oprava zabezpečovacího zařízení, které bylo již zastaralé a v havarijním stavu.

Koncem roku byla provedena oprava vyhlídkového ostrůvku u restaurace, který slouží k lepšímu výhledu na město a příjemnému posezení.

SLUŽBY ZAHRADNICKÉHO ÚSEKU

Martin Fučík

Pro potřeby ZOO úseku jsme vypěstovali zeleninu a drobné ovoce v 16 položkách a celkové hodnotě 5.888,- Kč. V letošním roce jsme také prvně sklízeli jablka na ovocných stěnách u rampy a to 17 kg. Pro dekorální výsadby jsme předpěstovali letničky a muškáty v hodnotě 6.122,- Kč. Dále jsme vyrobili 7000 kg sena v hodnotě 4.400,- Kč. V letošním roce jsme také prodali vlastní výpěstky za 2.700,- Kč.

Během roku jsme zajišťovali výrobu a dovoz zelené píce (76 x), pravidelný odvoz hnoje (198 x) a dovoz okusových větví (93 x). Odvoz hnoje byl navíc zkomplikován veterinárními opatřeními způsobenými hrozbou slintavky a kulhavky.

Podle potřeb ZOO úseku jsme zajišťovali plynulé zásobování jednotlivých expozic slámou a senem, výměny písků a jiných materiálů.

Podle potřeby jsme vyžívali travnaté plochy a prováděli údržbu a závlivu zeleně v areálu a expozicích ZOO. K této činnosti patří také pravidelná údržba komunikací (zametání, kropení, odklizení listí, vyhrnování sněhu a posyp) a pravidelný odvoz odpadků. Dali jsme do pořádku cestu od garáží k divadlu, poničenou likvidací starého plotu.

V tomto roce jsme se zaměřili na revitalizaci trávníků v areálu. Založili nový trávník v centrální části ZOO a vedle expozice vyder v prostoru po původní zbořené kleci rysů. Před expozicí emu hnědých jsme dosázeli živý plot. Především jsme se ale intenzivně zaměřovali na realizace výsadeb biotopové či fyto geograficky doplňujících expozice se zvířaty. Před bažantnicí jsme vytvořili imitaci lesního porostu a voliéry doplnili výsadbami rododendronů a bambusů. Okolí voliéry papoušků patagonských a výběhu psounů prériových, základu budoucí americké expozice, jsme osázeli americkými dřevinami, jukami a mrazuvzdornými kaktusy. Podobně, i když většinou jen na dočasnou dobu léta, byla osázena australská expozice vhodnými rostlinami z této oblasti.

HOSPODÁŘSKO – SPRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Ing. Bohumil Pouzar

V roce 2001 byla zoologické zahradě poskytnuta Okresním úřadem České Budějovice dotace na provoz ve výši 12.530 tis. Kč, která byla doplněna dotací MŽP 648 tis. Kč na chov ohrožených, chráněných a handicapovaných zvířat.

Výnosy v celkové výši 4.548 tis. Kč jsou oproti roku 2000 vyšší o 1.210 tis. Kč. Nejvýznamnější podíl na tomto navýšení mělo především zvýšení vstupného na 30,- Kč pro dospělé a 15,- Kč pro děti a zároveň nárůst počtu návštěvníků o 19.453 oproti loňskému roku (viz vývoj návštěvnosti).

Zvýšení nákladů oproti roku 2000 bylo mimo jiné způsobeno nákupem zvířat v celkové hodnotě 1.150 tis. Kč. Náklady na propagaci (služby) činily v loňském roce 202 tis. Kč a na propagační materiál 191 tis. Kč. V těchto položkách se skrývá uhrazení výroby nových jmenovek, informačních naučných tabulí, propagačních skládanek a průvodců ZOO v celkové hodnotě téměř 173 tis. Kč, na které byla posléze poskytnuta 80% dotace z Fondu malých projektů Phare.

Poměr výnosů k nákladům roku 2001 je 26,76 %, což znamená zvýšení soběstačnosti o 5,4 % oproti roku 2000.

Limit prostředků na platy 4.017 tis. Kč nebyl vyčerpán o 48 tis. Kč. Další osobní náklady 28 tis. Kč byly čerpány civilní službou a brigádníky. Z fondu odměn nebylo čerpáno. Průměrný měsíční plat v roce 2001 činil 12.722 Kč. Přepočtený evidenční počet pracovníků byl 26.

Fond reprodukce byl tvořen z odpisů ve výši 3.007.753,- Kč. Pořízení všech investic bylo financováno pouze z vlastních zdrojů v objemu 2.608.781,-

Výnosy včetně dotací - porovnání let 2000 a 2001 (v tis. Kč):

	2000	2001
Hospodářský výsledek	+ 164	+ 728
Dotace	12.467	13.178
Výnosy celkem	3.338	4.548
Vstupné	2.633	3.450
Prodej zboží a suvenýrů	230	245
Nájemné	106	242
Prodej zvířat	103	84
Úroky	136	202
Příspěvek na provoz stanice pro handicapované živočichy od ČSOP	95	82
Ostatní	35	243

Čerpání nákladů – porovnání let 2000 a 2001 (v tis. Kč):

	2000	2001
Náklady celkem	15.641	16.998
Spotřeba materiálu	2.411	3.425
z toho krmiva	772	1.141
propagační materiál	46	191
Nákup zvířat	93	1.150
Energie	483	554
Prodané zboží	171	127

Opravy a údržba	2.657	1.054
Služby	1.754	1.325
z toho propagace	181	202
Cestovné	89	107
Mzdové náklady	3.655	3.969
Ostatní osobní náklady	57	27
Sociální a zdravotní pojištění	1.268	1.382
Sociální náklady (příspěvek na stravu apod.)	169	247
Poplatky, daně	31	56
Ostatní náklady	297	567
Odpisy	2.526	3.008

Sponzoři byli v roce 2001 ještě štedřejší než v roce předcházejícím a přispěli na provoz ZOO, zejména na výživu zvířat formou adopce, částkou 145.629,- Kč, (to je o 72.629,- Kč více než v roce 2000). Největšími sponzory se stali: Jihočeská energetika a.s., České Budějovice - s příspěvkem 40.000,- Kč, Baumax ČR, a.s., České Budějovice - s příspěvkem 10.000,- Kč a Václav Levý – Vodoinstallační mat., Lišov - s příspěvkem 7.000,- Kč.

Pohyby zvířat - v evidenčních cenách (v tis. Kč):

	2000	2001
Nákup	93	1.150
Dary - příjem	25	8
Odchovy	110	119
Výměna - příjem	13	142
Prodej	- 100	- 67
Dar - výdej	- 29	0
Vypuštění	0	0
Výměna - výdej	- 23	- 61
Úhyn	- 111	- 101
Únik	- 3	- 10
Vyřazení	- 3	- 9
Stav zvířat v tis. Kč na konci roku	1.254	2.425

*V r. 2001 byla zahájena stavba pavilonu
pro plameňáky (dokončení: jaro 2002)*

*Zahradníci se starají o biotopové
výsadby (kaktusy ve výběhu psounů)*

ODDĚLENÍ EKOLOGICKÉ VÝCHOVY A PROPAGACE

RNDr. Roman Kössl, Romana Krejčová

Oproti minulým letům naše oddělení v roce 2001 nabídlo již plnou paletu doprovodných programů jak pro jednotlivé návštěvníky v areálu ZOO, tak pro školní třídy, především základních škol. K pravidelnými denním akcím po dohodě se zoologickým oddělením patří krmení některých druhů zvířat v konkrétní hodinu, kdy mají návštěvníci možnost klást ošetřovateli své dotazy. V hlavní návštěvnícké sezóně je navíc krmení vyder 2 x denně doprovázeno komentářem ošetřovatele prostřednictvím bezdrátového mikrofonu a reproduktoru, které si díky tomu okamžitě získalo velkou popularitu.

Od listopadu se staly pravidelnými dosud sporadické návštěvy mateřských školek. Jedenkrát týdně si jezdíme povídat s dětmi o zvířátkách do některé z mateřských škol nebo i tříd 1.stupně ZŠ v českobudějovickém okrese. Nejen z hada, kterého společně s morčetem a ježkem či želvou bereme s sebou, mají děti velkou radost. Jen za dva poslední měsíce roku 2001 byla uskutečněna přednáška pro celkem 170 dětí.

Školám všech stupňů nabízíme za cenu vstupenky do ZOO doplnění hodin přírodopisu a biologie programy v naší učebně a v areálu ZOO s naším nebo externím odborným pracovníkem. V rámci této nabídky uskutečňujeme ve spolupráci s Českým nadačním fondem pro vydru v Třeboni naučný program, jehož pomocí mohou děti a studenti nahlédnout do života vydry říční. Při přednášce pracovníka Fondu, doplněné mnoha zajímavými diapositivy se dozví podrobnosti o její biologii, ohrožení i ochraně. Na přednášku navazuje pozorování vyder v jejich expozici, kde mohou děti za slovního doprovodu chovatele sledovat vydry při jejich přirozených činnostech – plavání, krmení, hrách i odpočinku. Tuto formu doplnění výuky u nás vyzkoušelo za rok 2001 více než 250 žáků, především druhých stupňů základních škol a nižších tříd víceletých gymnázií.

Slibně se rozvíjí také spolupráce s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích. Část seminářů a cvičení k tematicky zaměřeným přednáškám pro studenty Pedagogické, Zemědělské i Biologické fakulty se uskutečňuje v zoologické zahradě, případně za účasti pracovníka ZOO na akademické půdě. Na Pedagogické fakultě jsou zadány tři diplomové práce, jejichž výsledky využije ZOO pro své potřeby, a pro studenty učitelství zeměpisu této fakulty zajišťuje pracovník oddělení externě výuku biogeografie.

Ve spolupráci s jihočeskou pobočkou České geografické společnosti a s katedrou geografie PF JU pokračuje cyklus cestopisných přednášek pro veřejnost, kterých se v roce 2001 uskutečnilo celkem šest.

Akce pro veřejnost

První akci pro veřejnost jsme připravili na 8. února, kdy byla slavnostně otevřen nový výběh pro vydry říční. Expozici se naši návštěvníci velmi rychle oblíbili a dodnes patří k největším lákadlům naší ZOO.

V sobotu 24. března jsme především s dětskými návštěvníky vítali jaro. I přes nepříznivé počasí, kdy téměř nepřetržitě jemně pršelo, pobíhalo mezi 13.00 a 17.00 hodinou více než 100 dětí naší zoologickou zahradou se zookvízy v rukou, hledající správné odpovědi na dané otázky. Menší děti za pomoci svých rodičů vyplňovaly tajenky a poznávaly mláďata zvířat na našich obrázcích. Za svou snahu byly odměněny drobnými dárky.

Den ptactva, připadající na 1.dubna, jsme pojali především z hlediska vzdělávacího. Připravili jsme několik informačních tabulí se zajímavostmi z říše ptáků, které jsme vyvěsili po celém areálu naší ZOO. Zároveň byla vyhlášena soutěž o nejzdařilejší ptačí budku či krmítko vlastnoruční výroby, o kterou bohužel nebyl příliš velký zájem.

I velikonoce v ZOO byly určeny především dětem. Na 14. dubna jsme pro naše malé návštěvníky připravili soutěž v poznávání hnízd s vajíčky, umístěnými na různých místech v areálu ZOO. Do této soutěže nám sladké ceny poskytl velkoobchod cukrovinkami ŽUŽO-LIDO, které byly odměnou pro každého, kdo i přes chladné počasí a překvapivou sněhovou nadílku do naší ZOO přišel. Hnízda a vyfouknutá ptačí vajíčka zůstala v ZOO ještě po další dva týdny, jako ukázka různorodosti „kraslic“ malovaných přírodou.

I přes bláznivé aprílové počasí se zimou a deštěm a mizivý počet účastníků jsme 22. dubna slavili Den Země. Již druhým rokem jsme se tak připojili k akci nesoucí název „ZVONĚNÍ BUDÍKŮ“, které se účastnily nejen zoologické zahrady Čech a Slovenska, ale i dalších Evropských zemí. V tento den jsme také, společně s dalšími zoologickými zahradami po celé Evropě, zahájili petiční kampaň BUSHMEAT, bojující proti zabíjení divokých zvířat v Africe kvůli masu, vyhlášenou Evropskou asociací zoologických zahrad a akvárií (EAZA). Ke kampani patřila v prvních dvou měsících i výstava fotografií Karla Ammanna, připravená v prostorách Státní vědecké knihovny v Českých Budějovicích. Fotografie byly doplněny texty, vysvětlujícími problematiku, a výzvou k podpoře. Kampaň trvala do 21. října a v naší ZOO petici podepsalo celkem 15.000 návštěvníků.

1. Máj se nesl v duchu oslav 62. výročí otevření ZOO pro veřejnost. Ve spolupráci s Kynologickým sdružením České Budějovice jsme ho zahájili „Pochodem jarní přírodou“. Mnoho členů zmíněného sdružení putovalo z Českých Budějovic se svými psy na Hlubokou až před bránu ZOO, kde následovaly ukázky výcviku služebních psů Městské policie a ukázky agility. V odpoledních hodinách byla slavnostně otevřena nově vybudovaná expozice papoušků patagonských a papoušků mniších, a pro naše malé návštěvníky byla uspořádána „Pout' zoologickou zahradou“. Děti putovaly zahradou s cílem najít určité množství obrázků, z nichž následně sestavovaly potravních řetězců. Za správná řešení byly odměňovány propagačními materiály ZOO, jako jsou omalovánky, pexesa, plakáty, tužky apod. Tohoto pestrého programu se v krásný sluneční den účastnilo celkem 3.878 lidí.

Dne 2. června jsme již v řadě po čtvrté slavili Dětský den s Frekvencí 1. I tentokrát, stejně jako v minulých letech, nám tento den, plný soutěží, her, zábavy a cen nejen s rádiem Frekvence 1, ale také s firmou STABILO, doprovázelo velmi pěkné počasí a veselý dětský smích. O atraktivnosti dětského dne svědčí i velká návštěvnost v počtu 3.906 lidí.

DIVADELNÍ DNY, bez těch si snad už ani naše mateřské školky a první až třetí třídy škol základních naší ZOO neumějí představit. Již 24 let u nás probíhají v období od května do června. Letošní pohádka od umělecké agentury MD se jmenovala „O začarované princezně“ a shlédlo ji ve 20 představeních celkem 4.875 dětí.

Novou ucelenou expozici australské fauny jsme za doprovodu hudby australských domorodců (bohužel jen z přenosu) slavnostně otevřeli dne 5. července. Počasí nám přálo, takže jsme si společně s našimi návštěvníky opravdu připadali jako v Austrálii – hudba domorodců, horký slunečný den, australská zvířata i rostliny a červená kulisa velkých termištů, půdy a skal v pozadí nám tuto iluzi vytvářely skutečně dokonale. Návštěvníci přišli v hojném počtu a velký zájem byl i o podrobný výklad, kterým jsme se jim snažili novou expozici přiblížit.

Naopak na otvírání nové expozice s plameňáky růžovými dne 17. srpna nám počasí bohužel nepřálo, ale i přes déšť se našeho otevření zúčastnilo několik desítek lidí, kteří pozorně vyslechli odborné představení tohoto druhu.

Ačkoliv začátek školního roku není asi pro většinu školáků důvodem k oslavě, uspořádali jsme 1. září akci „Těšíme se do školy se zoologickou zahradou“. Po poledni začala právě pro školu povinná soutěž, do které věnoval ceny (firemní trička a školní pomůcky) Jihočeský Inzert Expres. Od 16.00 hodin mohli malí i velcí vyslechnout

přednášku o hadech - zvířatech, kterých si u nás návštěvníci nemohou jinak dostatečně užít. Přestože počasí bylo zamračené a deštivé, zájemců o toto povídání, spojené s ukázkami dvou druhů (krajty královské a užovky červené), se sešlo více než 60. Zájem byl natolik velký, že se přednáška z plánovaných 45 minut protáhla na dvojnásobek času. Každý školák si z této přednášky odnesl dvojlist základních informací, které pro ně naše oddělení připravilo.

Také Den zvířat v naší ZOO slavíme soutěží pro dětské návštěvníky. Na sobotu 6. října byla pro ně připravena pod názvem "Procházka zoologickou zahradou". Pokud děti chtěly vyplít správně tajenku, musely na jmenovkách zvířat hledat správné odpovědi na otázky. Počasí se po několika popršených akcích konečně zase umoudřilo, což jistě přispělo na tuto dobu k vysokému počtu soutěžících dětí (více než 300).

Poslední akcí roku se již staly "Vánoce v ZOO". Dne 22. prosince jsme společně s dětmi a jejich rodiči, za doprovodu vánočních koled, ozdobili vánoční stromeček přinesenými, vlastnoručně vyrobenými ozdobami z přírodních materiálů. Děti se s nadšením svezly na Elizabetě – klisně poníka, a mnoho z nich také přineslo našim zvířátkům nadílku v podobě ovoce, zeleniny nebo oříšků.

Bez ohledu na počasí je zájem dětí o všechny hry na víkendových akcích trvalý

Hvězdou Vánoc byl poník Elizabeta

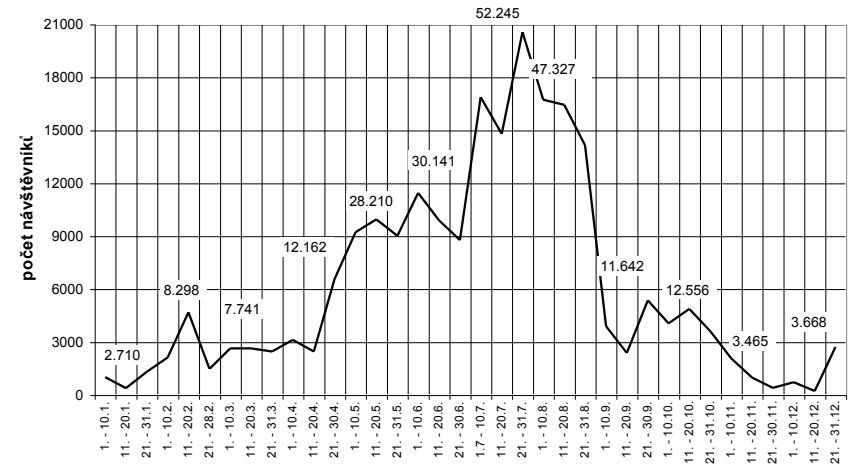
Díky získání dvou grantů z Fondu malých projektů Phare CBC jsme mohli v roce 2001 realizovat výrobu nových propagačních materiálů ZOO – informační skládky a pravděpodobně v dějinách ZOO vůbec prvního průvodce. Druhým realizovaným projektem byla příprava zcela nového informačního systému v areálu ZOO, jehož součástí byla výroba směrovek, nových jmenovek k expozicím a velkých informačních a naučných tabulí, srozumitelných i zahraničním návštěvníkům. K novým propagačním materiálům patří také dva druhy tácků s motivem ohrožených druhů zvířat, chovaných naší ZOO, které mohou uspokojit sběratele podobných artefaktů, neboť navazují na tácky vydávané dalšími českými zoologickými zahradami. Velký úspěch mezi návštěvníky zahrady jsme zaznamenali u miniknížeček (leporel) s fotografiemi zvířat naší ZOO, vydaných nakladatelstvím Blabla z Vimperka. Ty byly ještě v průběhu sezóny beznadějně vyprodány. Proto již byla zajištěna výroba dalších pro příští rok. Stejně tak jsme museli objednávat dotisk klasických leporel naší ZOO, který jsme ještě stihli zajistit v polovině léta.

Na propagaci ZOO se významně podílela i spolupráce s tiskem, rozhlasem a televizí. Jen v tisku se objevily pozitivní zprávy z naší ZOO minimálně 96 krát.

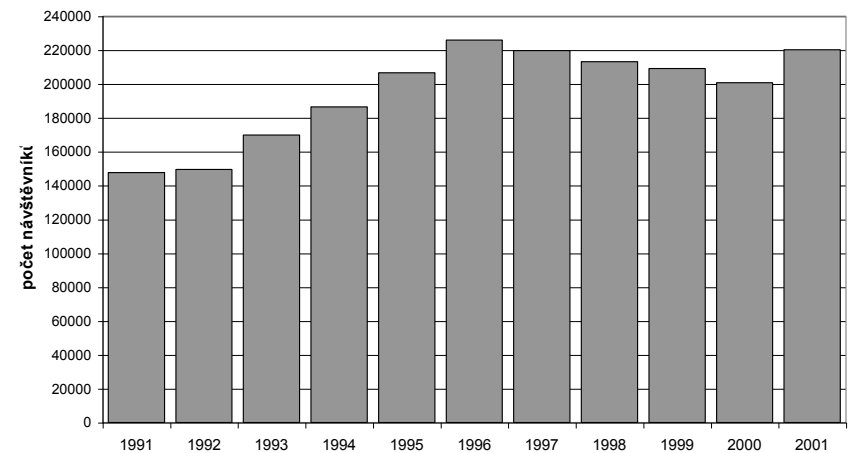
VÝVOJ NÁVŠTĚVNOSTI

V roce 2001 se ZOO Ohrada stala nejnavštěvovanější turistickou atrakivitou Hluboké nad Vltavou. Počtem návštěvníků 220.165 překonala i návštěvnost státního zámku Hluboká. Z celkového počtu návštěvníků ZOO bylo 98.863 dospělých, 51.727 dětí a důchodců (poloviční vstupné) a 69.575 neplatících. I když je vývoj návštěvnosti do značné míry v průběhu roku závislý na počasí, lze v grafu vysledovat i závislost na pořádání doprovodných akcí pro veřejnost, se kterými je často spojováno i otevírání nových expozic.

Vývoj návštěvnosti v průběhu roku 2001

Vývoj návštěvnosti v letech 1991 - 2001

FINANČNÍ DARY POSKYTNUTÉ V ROCE 2001 - PODĚKOVÁNÍ

Těší nás, že zájem o naší zoologickou zahradu ze strany sponzorů neustále roste. Oproti roku 2000 se částka, věnovaná dobrodárce na chov zvířat v ZOO zdvojnásobila a dosáhla celkové sumy 145.629,- Kč. Děkujeme alespoň tímto způsobem všem, kteří se tak podílí na provozu jediné zoologické zahrady v jižních Čechách.

Dárci	věnovaná částka v Kč	komu
anonymní dárci	3.000,-	medvěd hnědý
anonymní dárci	5.000,-	kočka divoká
anonymní dárci	5.500,-	vlk
anonymní dárci	3.650,-	srna obecná (Viktorka)
anonymní dárci	25.115,-	chov všech zvířat
Agentura Gong – děti z tanečního oddělení, Č.Budějovice	400,-	psoun prériový
Agentura Gong – taneční a hudební oddělení, Č.Budějovice	937,50	psoun prériový
Albert Tomáš, České Budějovice	300,-	želva bahenní
Baumax ČR, a.s., Č.Budějovice	10.000,-	rys ostrovid
Beneš Jaroslav, Dívčice	1.000,	kolonok sibiřský
Carpio spol. s r.o., Hluboká n.Vlt.	3.036,50	chov sladkovodních ryb
České Reálné Gymnázium (žáci ze sekundy), Č.Budějovice	1.500,-	výr velký
Instalatérství – Jiří Šetina, Č.Budějovice	5.000,-	klokan rudokrký
JČE, a.s., Č.Budějovice	40.000,-	vydra říční
Jíral Karel, Hluboká nad Vltavou	100,-	krajta královská
Kolařová Marie, Č.Budějovice	200,-	želva čtyřprstá (Verunka)
Kostka Oldřich, Č.Budějovice	5.000,-	“plejtvák munický“
Král Václav, Č.Budějovice	4.000,-	veverka obecná
Mirage – vodní sporty, Č. Budějovice	5.000,-	vydra říční
MŠ II. – město, Hluboká n.Vlt.	500,-	papoušek patagonský
Musilová Markéta, Č.Budějovice	360,-	chov všech zvířat
Remet s.r.o., Brno	5.000,-	berneška rudokrká
Schwarzenbergská MŠ, Hluboká n. Vlt.	500,-	kachnička mandarínská
Svaz důchodců ČR, Č.Budějovice	1.500,-	chov všech zvířat
Vencílková Drahomíra Mgr., Hrdějovice	600,-	chov všech zvířat
Veřejná sbírka v Jč. divadle, Č.Budějovice	550,-	chov všech zvířat
Vlk František, Č.Budějovice	1.400,-	vlk
Vodoinstalační mat. - Václav Levý, Lišov	7.000,-	zajíc polní
Vodoinstalatérství - František Farka, Č.Budějovice	4.000,-	výr velký
ZŠ Dřiteň (žáci školy), Dřiteň	1.000,-	klokan rudokrký
ZŠ Máj II. (žáci školy), Č.Budějovice	1.100,-	vydra říční

ZŠ Čechova – děti třídy III. D a I. C, Č. Budějovice	880,-	vydra říční
ZŠ Hrdějovice (žáci školy), Hrdějovice	2.500,-	veverka obecná
CELKEM	145.629,-	

Stejně tak děkujeme za podporu všem, kteří se i v roce 2001 rozhodli přispět jinak než finančními prostředky, například bezplatnou službou, protislužbou nebo věcným darem:

- Akord, s.r.o., Č. Budějovice, která nám zakoupila antuku pro výrobu „zaručeně pravé“ australské krajiny
- Australian Bodycare, s.r.o., Prachatice, která uhradila namalování zdi pro australskou expozici
- Autokemping Křivonoska, Hluboká n.Vlt., kde máme umístěnou informační skříň pro zahraniční návštěvníky
- ArdeaPharma, a.s., Ševětín, která materiálně podporovala náš chov krmných králíků
- pan Milan Jaroš z Netolic, který nám zajišťuje zdarma stříhání oveček z ostrova Ouessant
- Kelt reklama, Hluboká n.Vlt., která nám zajišťuje bezplatně výrobu vizitek
- Merial SAS organizační složka – veterinární léčiva a preparáty, Č. Budějovice, která nám věnovala veterinární léčiva a preparáty
- Pražská botanická zahrada v Troji, Praha, která nám věnovala kaktusy a další rostliny pro americkou a také australskou expozici
- Resturace Blata Sedlec, která umožnila umístění našeho poutače na svém billboardu

a mnoha dalším, kteří přinesli své dárky zvířatům při různých příležitostech v podobě ovoce, zeleniny, ořechů a dalšího krmiva, jejichž jména nám většinou zůstala utajena.

Po dobu oslav 62. výročí otevření ZOO pro veřejnost jsme „chovali“ i takovéto velké exotické zvíře, které nám zapůjčilo Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích

Chov a odchov snovače zahradního (*Ploceus cuculatus*) v ZOO Ohrada.

Jitka Králíčková, ZOO Ohrada

Snovače zahradní chová naše ZOO od roku 1996, kdy jsme získali od Farmy Aves skupinu ptáků pocházející z importu. Skupina byla složena z několika dospělých samců a samic a většiny mladých ptáků, mezi kterými, jak se později ukázalo, převažovali samci.

Čeled' snovačovití (*Ploceidae*) zahrnuje celkem 143 druhů, z nichž většina obývá Afriku. Snovač zahradní (*Ploceus cuculatus*) patří k běžným druhům s rozšířením na rozsáhlém areálu od Senegalu po Jihoafrickou republiku. Je to velký nápadný druh snovače (15 - 18 cm). Samec v hnízdním šatě je svrchu žlutý s černou hlavou, kaštanově hnědým týlem a žlutými okraji černých křídel a ocasu. Spodní část těla je žlutá. Samice je převážně olivově zelená až hnědá se světle žlutým břichem. Mladí a samci mimo dobu hnízdění jsou podobní samicím.

Obývá řídké lesy, buš a savany, ale i kulturní krajinu. Hnízdí ve velkých koloniích až několika set párů, často poblíž usedlostí nebo vody, ale i v ulicích měst. Ke stavbě hnízd vyhledává vysoké stromy a keře, někdy staví hnízda i v rákosí nad vodou. Kulatá hnízda s vletovým nástavcem směrem dolů staví samec na konci větví. Samec postaví několik hnízd. V toku se zavěsí pod hnízdo a křikem a třepotáním křídel láká samici. Samice si vybrané hnízdo upravuje uvnitř. Snáší 2 -3 vejce. Vejce mohou být bílá nebo různých odstínů modré, růžové nebo hnědé. V přírodě hnízdí od počátku období dešťů až po listopad. Jsou známy společné hnízdní kolonie dvou druhů snovačů např. *P. cuculatus* a *P. melanogaster* nebo *P. c.* a *P. velatus*.

Při prvních pokusech o odchov v roce 1997 a 98 jsme měli celou skupinu během hnízdní sezóny umístěnou ve venkovní, částečně zastřešené expoziční voliérě, situované na jih, od severu chráněné zdí. Ve skupině bylo 20-25 samců a 6-8 samic. Na neúspěchu odchovu se podílely ve značné míře prudké výkyvy počasí, kdy mláďata ve hnízdech prochladla a hynula do jednoho týdne starší. Velké množství samců, kteří se na odchovu mláďat nepodíleli, se ukázalo jako nevhodné. Samci se hašteřili a ničili již hotová hnízda, někdy i s mláďaty a zároveň spotřebovali značné množství živého krmiva (viz. dále) na úkor mláďat.

V dalším roce jsme oddělili chovnou skupinu se stejným počtem samců a samic do vnitřní voliéry s možností výletu. Při dalším chovu se ukázalo vhodnější ještě počet samců snížit. Ostatní samci jsou během letní sezóny nadále umístěni v expoziční části ZOO ve venkovní voliérě. V zimě jsou ptáci přemísťováni do zimoviště s možností výletu. Samci z expoziční skupiny jsou používáni k obměnám samců v chovu, které jsou prováděny na počátku chovné sezóny.

Samci začínají intenzivně stavět hnízda v závislosti na zvyšování venkovní teploty, zpravidla to bývá v druhé polovině května a počátkem června. V této době, ale i během celé hnízdní sezóny, je nutné stále dodávat vhodnou čerstvou travu na stavbu hnízd. Hnízda staví především ve vnitřním prostoru voliéry, stavby ve venkovním výletu nedokončí.

Samice si vybrané hnízdo vystele sama. Ve snůšce bývají většinou 2 vejce zelenomodré barvy, výjimečně bývá snůška i 4 vejce. Inkubace trvá přibližně dva týdny. Mláďata jsou v hnízdě do vylétnutí asi tři týdny.

Mimo chovnou sezónu jsou ptáci krmeni především směsí zrnin s vysokým podílem prosa a krájeným ovocem (především jablky). Před hnízděním podáváme naklíčené zrniny, směs pro hmyzožravé ptáky a množství ovoce.

Pro úspěšný odchov mláďat se ukázalo optimální podávat několikrát denně smýkaný hmyz a cvrčky střední velikosti (ty dodáváme z vlastního chovu). Během hnízdění předkládáme ptákům ještě vaječnou míchanici, směs pro hmyzožravé ptáky,

proso v klasech, různé druhy trav v klasech. Jako nevhodné krmivo se ukázali mouční červi, které snovači pro jejich tvrdou chitinovou kutikulu špatně tráví. Krmítka jsme rozmístili na několik míst, aby měly samice dostatek možností přístupu k potravě, zejména hmyzu, a mohly nakrmit mláďata, než ji rozeberou samci.

V roce 2001 byla sestavena skupina 5 samců a 6 samic, 3 samice byly mladé z odchovů roku 1999 a 2000. Snůška byla od 4 samic cca 20 oplozených vajec, vylíhlo se 15 mláďat, 6 mláďat uhynulo do věku jednoho týdne, odchováno bylo 9 mláďat.

V letním období se během odchovu mláďat projevila opakovaně u chovné skupiny salmoneloza - *salmonella ent.* (zřejmě z vnějšího prostředí - venkovní výlet je přístupný volně žijícím ptákům, vyšetření krmiv bylo negativní) Přes léčbu clamoxylem uhynula ve skupině 4 mláďata a 2 dospělí samci. Jedna samice musela být po oslepnutí utracena. Jiné závažné zdravotní problémy se u nás za dobu chovu snovačů zahradních neprojevily.

V závislosti na podzimním ochlazení přestávají mít samci zájem o stavbu hnízd. To se současně projevuje jak u samců ve venkovní expozici, tak i ve vnitřní voliérie. Také v této době vylíhnutá mláďata bývají méně životaschopná. To přičítáme zejména nedostatečnému množství smýkaného hmyzu. V roce 2001 byla hnízdní sezóna velmi krátká, počátkem září došlo k prudkému ochlazení a mláďata narozená v této době se již nepodařilo odchovat.

Mládě po opuštění hnízda

Dospělý samec v expoziční voliérie

Reintrodukce puštíka bělavého (*Strix uralensis*) v Národním parku Šumava

Ing. Bohuslav Kloubec, Správa CHKO Třeboňsko

Historie výskytu puštíka bělavého na Šumavě

Puštík bělavý patří na Šumavě k původnímu druhu sovy. Odlišnosti v habitu dokonce vedly k popisu unikátní šumavské formy. Od počátku 20. století bylo zaznamenáváno snižování početnosti puštíka, poslední údaje o hnízdění pocházejí z 20. let a od konce 30. let minulého století byl již puštík bělavý na obou stranách Šumavy považován za vyhynulý druh. Příčinou výrazného úbytku mohla být kombinace intenzivního odstřelu s některými nepříznivými okolnostmi vývoje životních podmínek (ubývání smíšených a listnatých lesů pralesovitěho charakteru, silné kolísání velikosti populace v důsledku možných klimatických výkyvů a gradací drobných savců, genetická izolovanost málo početné populace). V současné době je možno považovat reintrodukcí puštíka bělavého na Šumavě za perspektivní, protože nebezpečí jeho přímé likvidace je minimální. Jako kriticky ohrožený druh je legislativně chráněn a možnost nelegálního odstřelu je v posledních letech díky všeobecně příznivějšímu vztahu k dravým ptákům a zvláště k sovám méně pravděpodobná.

Od 30. do 70. let 20. stol. bylo na Šumavě evidováno několik pozorování puštíka bělavého. Jedná se zřejmě o náhodné zálety z míst trvalého rozšíření, ale nelze vyloučit ani možnost přežití velmi omezené původní šumavské populace. Občasné výskyty puštíků z 80. a 90. let lze přisoudit především vypouštění v Bavorském národním parku. Zde byl projekt reintrodukce puštíka bělavého zahájen počátkem 70. let a v posledních cca 20 letech již došlo k řadě úspěšných vyhnízdění několika párů. Základ k chovu vytvořilo ale pouze 9 exemplářů, takže následně dochází k nežádoucímu inbreedingu. Navíc většina ptáků pochází z různých zoologických zahrad a někteří patří k nevhodné subspecii ze severní Evropy. Doposud ani na bavorské straně Šumavy neexistuje trvalá početnější reprodukceschopná populace.

Na území Čech s výjimkou Šumavy puštík bělavý v současnosti ani v minulých stoletích patrně nikdy nehnízdil. Na Moravě se v 80. letech utvořila malá izolovaná hnízdní populace v počtu několika párů v oblasti Beskyd. Jde zřejmě o důsledek pozvolného šíření puštíka bělavého západním směrem ze Slovenské republiky. V současnosti je puštík bělavý rozšířen především v horských lesích střední Evropy (Karpaty, některé horské oblasti bývalé Jugoslávie a nejvýchodnější oblasti Alp). Ve všech případech se jedná se o středoevropský poddruh (*Strix uralensis macroura* WOLF, 1810), který je izolován od hlavní oblasti rozšíření tohoto druhu v rozsáhlé oblasti tajgové zóny Palearktidy.

V potravě puštíka bělavého převažují menší druhy savců, méně pak ptáci, obojživelníci a hmyz. Lze předpokládat, že navrácení tohoto většího predátora do biocenózy Šumavy nebude mít zásadní vliv jak na kořist, tak na potravní (ale i hnízdní) konkurenty. Při zvažování opodstatněnosti reintrodukce a jejích vlivů nelze opominout ani skutečnost, že puštík patří mezi ty predátory, jejichž početnost a reprodukční strategie je velmi výrazně závislá na dostatku, resp. přebytku potravy. Největší predáčnický tlak tedy vytváří právě v období gradace drobných savců. Vzhledem ke své trofické strategii (široké potravní spektrum, lov během dne i noci, zimní potulky) však v současných podmínkách Šumavy nehrozí, že by v období nižšího stavu populací drobných savců trpěl puštík bělavý výrazným nedostatkem potravy nebo že by nedostatek potravy kompenzoval trofickou specializací.

Zajištění zvířat pro reintrodukcí

Pro zajištění dostatečného množství chovného materiálu pro reintrodukcí se z genetického i ekonomického hlediska ukázalo jako nejvhodnější použití středoevropské

subspecie ze Slovenské republiky. Populace puštíka bělavého je na tomto území početná a odběr malého množství mláďat se v žádném případě na velikosti a kvalitě populace nemůže projevit. Při odběru je dodržována zásada, že pouze z hnízda o dvou a více mláďatech se odebere vždy jen jedno nejmladší mládě, které obvykle pro nedostatek potravy uhynie. Vliv odběru na celkový počet vylétlých mláďat je prakticky nulový. Zahníždění a jeho úspěšnost u východoslovenské populace puštíka bělavého jsou podporovány instalací hnízdních budek, které jsou často využívány.

U dovezených mláďat se endoskopickou metodou určuje pohlaví a následně jsou sestaveny páry. Ty jsou umístěny v několika trvalých chovných zařízeních s dostatečnou personální a materiální základnou (ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou, Přírodovědná stanice Horažďovice, Stanice ochrany fauny Pavlov, Zoopark Chomutov). V nich puštíci pravidelně hnízdí a odchovávají mláďata, která se používají pro vypouštění do volné přírody nebo pro sestavování dalších chovných párů. Na základě současných zkušeností odchovává jeden rodičovský pár při vhodném krmení v průměru okolo dvou mláďat za rok, přičemž počet mláďat se s přibývajícím stářím rodičů obvykle zvyšuje. Při plánovaném trvalém chovu 6-10 hnízdicích párů je možné v následujících cca 5 letech vypustit na Šumavě až 150-200 exemplářů. To lze, společně s přibližně stejným množstvím vypuštěných jedinců v Bavorském NP a v kombinaci s připravovaným programem na území Rakouska, považovat za dostačující pro vznik trvalé reprodukceschopné populace v oblasti Šumavy.

Vypouštění

Vlastní vypouštění puštíka bělavého do volné přírody vychází především z osvědčené metodiky v Bavorském národním parku. Chovný pár se všemi mláďaty je 1-2 měsíce před vypuštěním mláďat umístěn v jednom z vypouštěcích zařízení (prostornějších voliér), umístěných na Šumavě v příhodných biotopech nebo jejich bezprostřední blízkosti. Mláďata jsou ve vhodném období, obvykle koncem července, z voliéry vypuštěna. Poté se pohybují v okolí a jsou ve vizuálním i hlasovém kontaktu s rodiči ve voliére, což je velice důležité pro dobrou adaptaci na volnou přírodu. Po tuto dobu jsou mláďata přikrmována, postupně však začínají potravu lovit samostatně a za několik týdnů nejbližší okolí voliér opouštějí. Dlouhodobější nebo trvalý chov hnízdicích párů ve vypouštěcích voliérách se prozatím ukázal z finančních i organizačních důvodů jako nevhodný. Někdy též byla k mláďatům, pocházejícím z trvalých chovných zařízení, přidávána slovenská mláďata z volné přírody. V budoucnu budou z těchto voliér v některých případech vypouštěna mláďata i s rodičovským párem, což umožní ještě přirozenější vývoj mláďat v kontaktu s rodiči i delší společně strávenou dobu po opuštění hnízda. U takto vypuštěného hnízdního páru je pravděpodobná silná hnízdní vazba na místo vypuštění i v dalších letech (starší ptáci se po vypuštění obvykle neodstěhují tak daleko jako mladí ptáci, kteří se během první zimy mohou přesouvat až několik desítek kilometrů). Předpokládá se, že je možno tímto způsobem postupně vytvořit ve vhodných lokalitách stálé hnízdní okrsky s trvalejší produkcí mláďat. Množství takto vypouštěných hnízdicích párů však bude závislé na počtu jedinců, kteří budou pro tento účel vhodní. Puštíci vychovaní člověkem bez dlouhodobé přítomnosti rodičů jsou jako jedinci s nežádoucím imprintingem po vypuštění do volné přírody silně hendikepováni a mohou mít tendenci ve zvýšené míře napadat člověka.

Vypouštění mláďat probíhá v NP Šumava v místech historického výskytu puštíka bělavého. V současné době jsou k dispozici 4 vypouštěcí zařízení v okolí Českých Žlebů, Stožce a Rejštejna. Při volbě umístění vypouštěcích zařízení jsou upřednostňovány lesní porosty, blízkí se svou druhovou, věkovou i prostorovou skladbou lesům přirozeným (v daných podmínkách především smíšené porosty pralesovitého charakteru s převahou buku) v kombinaci s volnými plochami s dostatečným množstvím potravy. Jedná se

zároveň o místa s nedávným výskytem dalších jedinců puštíka bělavého nepocházejících z tohoto projektu. V oblastech vypouštění jsou instalovány vhodné hnízdní budky, i když lze předpokládat zahnízdění též ve starých hnízdech dravců, ve zlomech stromů, na zemi apod. Z důvodů možného křížení mezi puštíkem bělavým a puštíkem obecným je vhodné podle možností omezit možné kontakty obou druhů. V zásadě lze konstatovat, že celá reintrodukce je koncipována s maximálním ohledem na co nejpřirozenější chov a vypouštění odchovávaných jedinců s omezením stresových situací na minimum.

Všichni vypuštění jedinci jsou okroužkování a označeni mikročipy. Šesti exemplářům vypuštěných v roce 2000 a 2001 byly nainstalovány vysílačky, s jejichž pomocí se získaly velmi cenné informace o pohybu mláďat po vypuštění do volné přírody a jejich chování po dobu až jednoho roku. Díky vysílačkám bylo též zjištěno, že u sledovaných jedinců došlo k překvapivě vysoké úmrtnosti – tři mláďata byla několik měsíců po vypuštění nalezena uhynulá (ve dvou případech usmrčená predátorem, v jednom případě zastřelená!).

Vzhledem ke značnému rozptýlu mláďat po vypuštění lze očekávat postupně se rozšiřující, ale velmi těžko předvídatelný výskyt v oblasti celé Šumavy. Není důvod předpokládat dlouhodobější kumulaci více jedinců na stejné lokalitě a ani celková denzita zřejmě nebude vzhledem k velké rozloze Pošumaví dosahovat vyšších hodnot. Souběžně s vysazováním probíhá v modelových oblastech terénní vyhodnocování změn početnosti puštíka bělavého, kontrola obsazenosti budek a dalších potencionálních míst pro hnízdění, vyhodnocování nabídky kořisti a složení potravy puštíka bělavého i další aktivity.

Od započetí realizace projektu v roce 1991 bylo doposud dovezeno 31 mláďat ze Slovenské republiky, 45 mláďat se vylíhlo v našich zoologických zahradách a v letech 1995-2001 bylo vypuštěno do volné přírody 47 jedinců. Tím byla úspěšně zakončena první fáze projektu, která měla za cíl sjednotit tým spolupracovníků, zajistit vhodné zázemí pro realizaci projektu, shromáždit geneticky vhodné jedince, započít s jejich reprodukcí, ověřit metody odchovu a vypouštění mláďat do volné přírody. Celý projekt je možno již v této fázi označit za úspěšný, neboť v letech 1998, 1999 a 2001 bylo na dvou lokalitách české strany Šumavy po více než 70 letech opět prokázáno vyhnízdění puštíka bělavého ve volné přírodě, a to poblíž míst jeho vypouštění. Také na několika dalších místech vhodných pro zahnízdění jsou pravidelně pozorováni jiní vypuštění jedinci, takže počet hnízdících párů ve volné přírodě může být ještě vyšší. Lze se tedy domnívat, že za předpokladu pokračování reintrodukčního programu a důsledné ochrany puštíka ve volné přírodě je reálná naděje na zvyšování početnosti a stabilizaci šumavské hnízdní populace této krásné sovy.

Odkud přijíždějí návštěvníci ZOO Ohrada ?

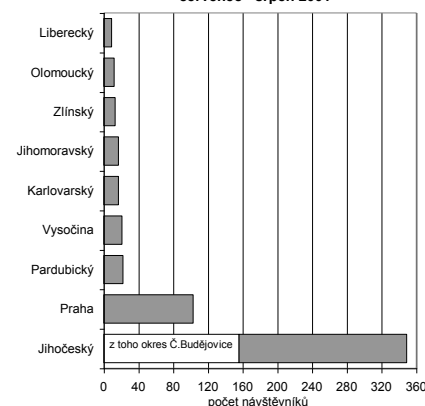
Martin Škorpík, student PFJU České Budějovice

V průběhu července a srpna roku 2001, tedy v měsících s nejvyšší návštěvností, proběhla v zoologické zahradě dotazníková akce, jejíž výsledky poslouží jako část podkladů pro zpracování diplomové práce, zadané na katedře geografie Pedagogické fakulty Jihočeské university v Českých Budějovicích, ale také pro zkvalitnění služeb ZOO. Návštěvníci v dotazníku vyplňovali nejen několik nezávazných osobních údajů, sloužících například ke zjištění jejich věkové struktury, ale dotazy směřovaly také ke zjištění jejich spádovosti, frekvence návštěv ZOO, využití zdejších služeb a míry jejich spokojení, co se jim líbilo nebo co je naopak zklamalo a co by chtěli vylepšit.

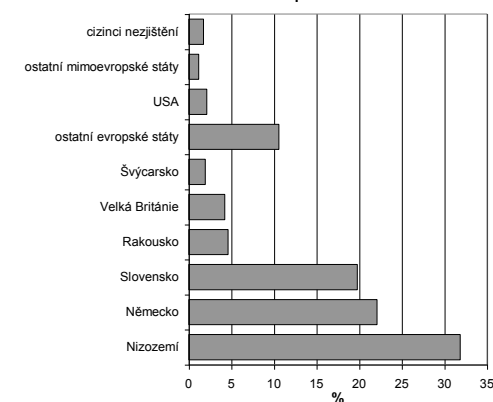
Dotazníky vyplnilo celkem 785 návštěvníků, z toho bohužel pouze 34 cizinci (Německo 24, Slovensko 7, Nizozemí 2, Rakousko 1), a to i přesto, že dotazníky byly nabízeny i v angličtině a němčině. Z českých návštěvníků dominovali podle očekávání „domácí“ z okresu České Budějovice (156), na druhém místě byla Praha (103) a třetí okres Tábor (57). Z nejhočeských okresů byly nejvíce zastoupeny Plzeň (23) a dále Karlovy Vary, Karviná a Most (vše po 11). „Nezúčastnily“ se pouze čtyři okresy: Blansko, Jeseník, Kroměříž a Semily. Pokud bychom vytvořili pořadí podle stávajících krajů České republiky, je pořadí následující: Jihočeský (349), Praha (103), Středočeský (49), Plzeňský (42), Ústecký (38), Moravskoslezský (32), Pardubický a Královéhradecký (po 22), Vysočina (21), Jihomoravský a Karlovarský (po 17), Zlínský (13), Olomoucký (12) a Liberecký (9). U pěti návštěvníků se nepodařilo zjistit odkud přijeli.

V období 22.4. – 21.10. 2001 proběhla v ZOO Ohrada, stejně jako v dalších 113 evropských zoologických zahradách, petiční kampaň na ochranu vzácných druhů zvířat v centrální a západní Africe s názvem BUSHMEAT, které se ve zdejší ZOO zúčastnilo celkem 15.323 návštěvníků. Z tohoto počtu bylo 14.802 (96,6 %) občanů ČR a 521 cizinců. U cizinců převažovali tradiční letní návštěvníci naší země z Nizozemí (166), Německa (115) a Slovenska (103), ale cestu do zdejší ZOO našlo i 21 mimoevropských příslušníků z Asie a Ameriky (z nich nejvíce občanů USA: 11). Za dobu trvání kampaně přišli do zoologické zahrady celkem 188.694 návštěvníci, tzn., že svůj podpis z nich pod výzvu připojilo 8,1 %.

Návštěvníci ZOO Ohrada podle krajů ČR
červenec - srpen 2001

Cizinci v ZOO Ohrada
kampaň Bushmeat

Historie a současnost Dětských divadelních dnů

Ivan Pilný, Umělecká agentura „MD“

Dětské divadelní dny jsou již od roku 1978 součástí ZOO Ohrada. Myšlenka uskutečnit je vždy na závěr školního roku se však zrodila již v roce 1970 v tehdejší Malém divadle a již v témž roce se DDD uskutečnily na nádvoří hradu Rožmberka. Stejně tomu bylo po další dva roky. V roce 1973 se konaly střídavě na Rožmberku a Zvíkově a v roce 1974 je vystřídal zámek v Jindřichově Hradci. Uváděné hry byly určeny především starším dětem ZŠ a návštěvnost se pohybovala okolo pěti tisíc dětí každý ročník. Nevýhodou těchto míst se ukázala velká vzdálenost od Českých Budějovic a především na Rožmberku a Zvíkově i malá koncentrace škol v okolí. Hledalo se tedy vhodnější místo, které by také umožnilo, zaměřit se na děti předškolního a nižšího školního věku.

Jako ideální se ukázala právě ZOO Ohrada v Hluboké nad Vltavou, která byla na závěr každého školního roku cílem zájezdů, především mateřských škol. Ovšem rozloha a rozsah expozic ZOO byly tehdy nesrovnatelné s dnešním stavem. Na prohlídku všech expozic stačila slabá půlhodinka a to bylo na celé dopoledne přeci jen málo. Tehdejší vedení ZOO Ohrada proto uvítalo náš návrh, pořádat přímo v areálu ZOO divadelní představení pro děti z mateřských škol a 1. a 2. tříd ZŠ, a vybudovalo na louce za ZOO provizorní hlediště a jeviště. První ročník měl mimořádný ohlas, protože zvláště pro mateřské školy se tak našla atraktivní náplň pro školní zájezdy.

V roce 1990 bylo Malé divadlo zrušeno a místo něj vzniklo Divadlo M, které se však zaměřilo na mládež a dospělé a o činnost pro nejmenší děti se zajímalo jen okrajově.

Další existence DDD byla tedy ohrožena. S tím jsme se nechtěli smířit ani my, bývalí členové Malého divadla, ani ředitelství ZOO Ohrada. Dohodli jsme se, že zkusíme uspořádat DDD soukromě, ve vlastní režii. 14. ročník DDD se tedy uskutečnil pod hlavičkou nově vzniklé Umělecké agentury „MD“ a ve spolupráci se ZOO Ohrada. Ovšem hned po tomto ročníku bylo zřejmé, že bez dalších finančních prostředků je pokračování nemyslitelné. A tehdy významně pomohla svou finanční pomocí a.s. Transforwarding Č. Budějovice. A ta byla na výsledku více než patrná - byl ozvučen celý hrací prostor, pořízena kvalitní výprava, masky, loutky, kostýmy, rekvizity i celá organizace a nábor akce a návštěvnost 15. DDD překročila deset tisíc diváků.

Provizorní jeviště, které se mezitím stalo součástí ZOO, bylo o rok později nahrazeno novým, stupňovitým, které nejen zlepšilo viditelnost, ale umožnilo i v hrách využívat celý prostor před hledištěm. Současně bylo vybudováno i nové jeviště a později dokonce bylo hlediště na dobu konání DDD zastřešováno. Změnila se také dramaturgie DDD, která se především zaměřila obsahem i formou na zvířata, chovaná v ZOO Ohrada, a představení byla realizována jako divadlo masek s použitím loutek a činohry. Divadelní představení se tak stala přímou součástí prohlídky ZOO a pozitivně působí i na vztah dětí ke zvířatům. V neposlední řadě je nutné se zmínit i o pomoci firmy Ing.Ivan Kuboušek, která od 15. ročníku sponzoruje účast zdravotě postižených dětí. Od té doby bylo do ZOO zdarma dopraveno již téměř 5.000 těchto dětí, které se mohly zúčastnit představení spolu s ostatními diváky.

V roce 2002 se DDD uskuteční již po dvacátépaté a za tu dobu se pravděpodobně staly jedinou akcí tohoto druhu na světě. Přivítali jsme na nich i pracovníky mnoha světových zoologických zahrad, kteří chtěli toto netradiční výchovné působení na děti vidět na vlastní oči. Především jsme ale za těch 25 let přivítali téměř 150.000 malých diváků. Ten stopadesátý tisící bude přivítán právě na těch jubilejních 25. DDD.

A tak nezbývá, než si přát, aby tato spolupráce mezi ZOO Ohrada a Uměleckou agenturou „MD“ pokračovala i v dalších letech ku prospěchu i radosti všech dětských návštěvníků.

Národní zemědělské muzeum Praha – lovecký zámek OHRADA.

Ing. Václav Kasal, ředitel NZM Ohrada

Na rok 2002 se vztahuje význačné výročí, které se přímo dotýká loveckého zámku Ohrada, sousedícího se zoologickou zahradou, a to 160 let od založení specializovaného muzea s mysliveckými a lesnickými sbírkami, které byly postupně doplňovány o další sbírky i jiného zaměření. Po úpravách vnitřních prostorů zámku byla část místnosti zpřístupněna široké veřejnosti. V návštěvní knize je první zápis učiněn dne 15. září 1842 a to majitelem Ohrady knížetem Schwarzenbergem. Druhým, méně významným výročím je 220 let od dokončení posledních terénních úprav v okolí zámku Ohrada, jak je patrné z hlášení vrchního lovčího J. Z. Dreschera knížeti z roku 1722.

U příležitosti těchto výročí pracovníci muzea připravují ve spolupráci s ostatními organizacemi různé odborné i společenské akce v průběhu celého roku.

Barokní lovecký zámek Ohrada si nechal postavit dle projektu pražského stavitele Pavla Ignáce Bayera tehdejší majitel hlubockého panství Adam František Schwarzenberg. Za místo stavby byla v roce 1708 zvolena pastvina mezi Zvolenovským a Munickým rybníkem, vzdálená 1,5 km od Hluboké. Hlavní budova zámku s hospodářskými budovami a stodolou byla v hrubé stavbě dokončena v letech 1712 - 13. Ukončení stavby s veškerými terénními úpravami okolí bylo dle dobových zápisů v roce 1722. Lovecká a myslivecká činnost se soustředila do tohoto loveckého zámku a tak tomu bylo až do poloviny 19. století.

Založení loveckého, mysliveckého a lesnického muzea je datováno rokem 1842 i když již v předstihu myslivci a lesníci shromažďovali zajímavé předměty, věci, trofeje a úlovky ze všech panství. Ohradské muzeum patří k nejstarším muzeím v České republice a je nejstarším specializovaným muzeem v Evropě.

V současné době je muzeum součástí Národního zemědělského muzea Praha s expozicemi lesnictví, rybářství a myslivosti.

Mimo stálé expozice se ročně konají krátkodobé tematické výstavy obrazů, fotografií, grafik, sochařství aj. Dále se na zámku a přilehlém okolí pořádají různé hudební a kulturní akce v hlavní sezóně, ale na objednávku i mimo ní. Ve víceúčelovém sále je možné pořádát školení, semináře, přednášky i přátelská setkání pro jednotlivce i organizace a cestovní kanceláře. Dle přání v omezené míře, je možno zajistit občerstvení i kulturní program (slavnostní fanfáry, dobová hudba, šermířská vystoupení, apod.). Maximální kapacita sálu je do 100 osob.

Pro předem nahlášené zájezdy je zámek přístupný i v období listopad - březen. Pro zájemce je možné připravit tematický program spojený na příklad s návštěvou obory, bažantnice, rybníků a pod., to vše po dohodě v patřičném časovém předstihu s majiteli výše uvedených zařízení. Pro odborné školy jsou připraveny programy, přednášky a besedy se zaměřením na obory lesnictví, rybářství, myslivosti, životního prostředí, jejich vývoj a historii.

Stručný přehled expozic

Muzejní expozice lze v podstatě rozdělit na tři základní obory a to lesnictví, myslivost a rybářství. Celková expoziční plocha 1385 m² má dle výše uvedeného členění toto rozvrstvení. Lesnictví je instalováno na 512 m², myslivost na 589 m² a rybářství 289 m².

Expozice lesnictví :

Vývoj těžby a dopravy dřeva - Vývoj lesního hospodářství - Lesnická osvěta - Život lesa - Lovecké a myslivecké stejnokroje a příslušenství - Zpracování dřeva - Rašelina

Expozice myslivosti:

Lovecký sál - Lov zvěře srstnaté - Lov zvěře pernaté - Zavedené cizí druhy zvěře - Lovecká kynologie - Sallačova sbírka trofejí jelenovitých

Expozice rybářství

Historie rybářství - Tradice českého rybníkářství - Rybářství na českých řekách - Ptactvo jihočeských rybníků - Český rybářský svaz - Rybářská škola ve Vodňanech - Rybářský výzkum

Širokou veřejnost, zájemce i odborníky zve NZM - lovecký zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou s unikátními muzejními expozicemi k jeho návštěvě.

30 let samostatnosti ZOO Ohrada

RNDr. Roman Kössl, ZOO Ohrada

Také pro ZOO Ohrada je rok 2002 velmi významným. 1. dubna totiž uplyne 30 let jejího samostatného rozvoje.

Ačkoliv ZOO byla otevřena pro veřejnost již v roce 1939 jako součást muzea v loveckém zámku, další politický vývoj ve státě neumožnil ani v poválečných letech její větší rozvoj. Po přechodu pod národní správu se v řízení ZOO v průběhu dalších 25 let vystřídalo několik správců, kteří nebyli schopni zajistit takové vedení, které by odpovídalo všeobecným představám o chodu zoologické zahrady. Vzhledem k zaměření expozic loveckého zámku, ke kterému ZOO stále patřila, patřili její správci především do resortu lesnictví a myslivosti. Podmínky k chovu zvířat nebyly nejvhodnější a ZOO Ohrada existovala izolovaně od ostatních československých zoologických zahrad. Poslední správce v tomto období, Zemědělské muzeum Praha, nedokázal její provoz zajistit a jeho nadřízený orgán, Ústav vědeckotechnických informací, neměl na její činnosti ani udržení zájem, neboť toto zařízení se vymylo z jeho pracovní náplně. ZOO proto začala postupně upadat a provozovatel ji chtěl buď zrušit nebo předat. V roce 1971 byla ZOO prakticky v likvidaci. Proti zrušení se postavila veřejnost Jihočeského kraje, pro kterou přece jen byla ZOO příjemným výletním místem s tradicí, a zájem na jejím zachování měly i městské, okresní a krajské orgány. V roce 1971 byla zahájena jednání o možnostech převzetí ZOO a jejím dalším výhledu. Zásadní podíl na výsledcích jednání měl i tehdejší ředitel zoologické zahrady v Praze prof. Veselovský, který ve svém stanovisku zachování ZOO Ohrada podpořil. Bylo rozhodnuto, aby ZOO převzal JČKNV a aby byla zařazena do sítě československých zoologických zahrad. S účinností od 1.4. 1972 pak byla zřízena nová příspěvková organizace – Zoologická zahrada Ohrada se sídlem v Hluboké nad Vltavou.

Osamostatnění přineslo ZOO Ohrada do té doby nebyvalé možnosti rozvoje a ZOO konečně začala naplňovat poslání zoologických zahrad.

SUMMARY

The year 2001 meant many positive changes for the ZOO Ohrada. One of the main new exhibition attractions that opened at the beginning of the year was the run for European Otters, this consisted of glazed swimming pools and large aquariums for fishes that come from our rivers and lakes. This attraction became very popular with the visitors of the garden. Other important addition is a large aviary for Patagonian Parrots and Monk Parakeets a run for a Prairie Dogs, exhibition of Australian fauna, and also a large group of Greater Flamingo's. A special run has been prepared for the flamingos right on the shores of the Munick pond. The collection of animals in captivity was also increased by the European Minks, Ravens, Spoonbills, Aesculapian snakes and many other species. Towards the end of 2001 the Zoo had 33 species of mammals, (73 specimens), 101 species of birds, (394 specimens), 8 species of reptiles (41 specimens), 12 species of fish (more than 45 specimens) and 2 species of invertebrates (15 specimens).

Apart from the traditional breeding of Sika Deers, Moufflons, Emus, Red-necked Kangaroos, Patagonian Parrots, and Night Herons, other important breeding of Scops owls, Little owls, Red-crested Pochards, Willage Weavers or European Pond Turtles. The Zoo Ohrada continues to participate in the repatriation program of the Ural Owl in Šumava. The Zoo is also a member of National network of rescue stations for injured and handicapped animals, that is being coordinated by Czech Nature Conservation Association. Within the framework of this activity we provide skilled first aid help and other services for animals that have been found injured or other free animals that are handicapped in some way.

One other significant event happened during the year 2001, and that was when the Zoo Ohrada was accepted as a member of the Eurasian Regional Association of Zoological Gardens and Aquariums (EARAZA).

We also have special activities on offer not only for the individual visitors to the Zoo, but also for school groups, and a number of supporting programs. One of the most popular is the feeding of otters, which is carried out by the keeper, together with commentary.

One of the favorite weekend programs for the general public that is aimed at the younger visitor, belongs to the Easter time in the Zoo, Children's Day, the celebration of the day when the Zoo was founded, or Christmas time in the Zoo. For the past 24 years, we have had every year theatre performances in the Zoo, during the months of May and June, these are aimed at the very young visitor. We also visit children in Kinder-gardens, or playgroups where we talk about animals. For schools of all grades, we offer to supplement lessons of biology in our classroom in the Zoo grounds. The cooperation with individual faculties within the University of České Budejovice is progressing well, for them we provide specialized lectures and seminars. At the College of Education we give out subjects for Thesis, and the result of these will be used as necessary by the Zoological garden.

The Zoo Ohrada also obtained a small financial aid from the Fund of small projects of Phare CBC. Thanks to this it was possible to realize a new information system in the Zoo area, and publish a number of propagation materials, that were understandable also by our foreign visitors.

In 2001 the number of visitors to the garden has increased, and after four years of decline we have once again, reached and have gone over the border line of 220 000 visitors per year.